

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ε

7 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1927

ΑΡΙΘ. 1-2

ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ

Τὸ παρελθὸν ἔτος δὲν ὑπῆρξεν εὐχάριστον, ἰδίως διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τὴν ἡμετέραν. Ἡ ἐπιτολὴ αὐτοῦ εἶπεν αὐτὴν ἀπεστερημένην τοῦ μετὰ ἀγωνιώδεις πολυχρονίους προσπαθείας ἀναστηλωθέντος Καταστατικοῦ αὐτῆς νόμου διὰ τῆς πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν κανόνων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας προσαρμογῆς αὐτοῦ, ἐπὶ πλέον δὲ καὶ ἀπεστερημένην ὀλοκλήρου σχεδὸν τῆς περιουσίας αὐτῆς, ἐκ διαφόρων προφάσεων σεσυλημένης ὑπὸ τῆς σοδοῦσης τότε δικτατορίας. Εὐτυχῶς ἡ κανονικὴ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων κατάστασις ἀποκατεστάθη, περὶ τῆς ἀνορθώσεως τῶν χαμαὶ κειμένων βουλευέται ἡ Βουλὴ τὰ τῆς χώρας διέπει κυβέρνησις οἰκουμενική, σύμπαντα τὸν ἡμέτερον λαὸν ἐκπροσωποῦσα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον βασιμώταται ἐλπίδες ὑπάρχουσιν ἐπαναγωγῆς καὶ τῶν τῆς Ἐκκλησίας πραγμάτων εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῶν τροχίαν, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο δεδαιότης κατὰ πάντα δεδικαιολογημένη.

Ἐπὶ τὴν βελτίονα ρύθμισιν φαίνονται χωροῦντα καὶ τὰ τῆς καθ' ὄλου ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὡς ἐν ἐπισήμῳ δημοσιεύματι τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας ἀνακοινοῦται, προσπάθεια καταβάλλεται ὅπως πρὸ τοῦ προσεχοῦς Πάσχα συνέλθωσιν εἰς τοπικὴν σύνοδον αἱ Ἐκκλησίαι Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων «πρὸς καθορισμὸν ἀπὸ κοινῆς συσκέψεως τῆς στάσεως αὐτῶν ἔναντι τῆς περὶ τὸ ἡμερολόγιον διαφωνίας». Εἰς τὴν σύνοδον ταύτην θὰ προσκληθῶσιν ἕπως ἀποστείλωσιν ἀντιπροσώπους καὶ αἱ Ἐκκλησίαι Κωνσταντινουπόλεως, Ἑλλάδος καὶ Κύπρου. Πρὸς τῇ τοπικῇ ταύτῃ συνέδῳ παρασκευάζεται ἡ ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἔτους πραγμάτων τῆς οὕτω ἀποκληθείσης «Προσυνόδου», ἥτοι τῆς συνδιασκέψεως ἐκείνης τῶν ἀπανταχοῦ ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἥτις ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ τῆς συγκλήσεως Συνόδου Οἰκουμενικῆς πρὸς πληρέστερον καθορισμὸν καὶ βαθυτέραν καὶ πο-

λυμερεστέραν μελέτην τῶν ζητημάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀποφανθῇ γνώμη ἡ ὀψέποτε συγκληθησομένη Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ. Ἐκ τούτων καθίσταται δυνατὸς ὁ προσωινισμὸς εὐτακτοτέρου τινὸς διακανονισμοῦ τῶν πανορθοδόξων ζητημάτων ἀπὸ κοινῆς διασκέψεως καὶ συναινέσεως.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καθολικωτέρας, παγκοσμιωτέρας τινὸς ἐπόψεως κρινομένης τῆς ἐπαύριον τῆς ἀνθρωπότητος, δύναται νὰ σχηματισθῇ ἡ πεποιθήσις, ὅτι αἱ πάντες ὑπεδέχθησαν τὸ νέον πολιτικὸν ἔτος μετ' ἐλπίδων βασίμων ἐπὶ τὴν βελτίονα ἐξέλιξιν τῆς διεθνοῦς ζωῆς. Τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ ὑπεδέχθησαν πανταχοῦ πόθοι διακαεῖς εἰρήνης καὶ εὐδοκίας. Οἱ λαοί, ἀποκαμόντες ἐν τῷ μακρῷ καὶ ἀκάρπῳ ἀνταγωνισμῷ καὶ ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν ἀκόμη τῶν δεινοτάτων τοῦ πολέμου ἀποτελεσμάτων, ἐκδηλοῦσι τάσεις ἀμοιβαίας συνεννόησεως διὰ τῆς ἄρσεως πάντων τῶν ὀπωσθήποτε παραγόντων δυσμενείας καὶ ἐχθρότητος. Διευθυντοὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ χριστιανικῶν συστημάτων, ἐπιλεκτοὶ ἄνδρες τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς κοινωνίας, ὀργανώσεις καὶ σωματεῖα σκοπὸν ἔχοντα τὴν ἀνακούφισιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ τῶν παντοίων δεινῶν, πάντες συλλήβδην οἱ δυνάμενοι νὰ συμβάλωσιν εἰς τὸ ἔργον καὶ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀνορθώσεως, εἰς μίαν αὐρίον ἀγαθωσύνης διεθνούς, κινουῦνται δραστηρίως εἰς συνέδρια καὶ συνδιασκέψεις, ἐν αἷς λειαινῶνται αἱ τραχύτητες καὶ οἰκοδομεῖται ἡ ἔνωσις τῶν καρδιῶν καὶ τῶν ἀληθῶν συναισθημάτων ὁ συντονισμός.

Ἀτενίσωμεν λοιπὸν μετ' ἐλπίδων καὶ πεποιθήσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν αὐρίον καὶ τὸ προσεχὲς τῆς ὅλης ἀνθρωπότητος μέλλον, εἰς τὸ ὅποιον καλοῦμεθα νὰ συντελέσωμεν καὶ ἕκαστος τὸ καθ' ἑαυτὸν καὶ πάντες ὁμοῦ.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

[Τὴν παροῦσαν ἐπισκόπησιν τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐδίδαξεν ἀπὸ τῆς ἑδρας τῆς ἡμετέρας Θεολογικῆς Σχολῆς πρὸς τοὺς φοιτητὰς κατὰ παράκλησιν τῶν καθηγητῶν τῆς Σχολῆς ὁ Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ ἐν Σόφια Πανεπιστημίου αἰδεσίου πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Τσαγκάφ, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν Ἰθύναις κατ' ἀρχόμενον τὸν Ἀπρίλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους συγζητήσεως Συνδιασκέψεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἑθνικῶν Συμβουλίων τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, ἅτινα ἀνήκουσιν εἰς τὴν «Παγκόσμιον Σύνδεσμον πρὸς προαγωγὴν διεθνοῦς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν» Τῆς Συνδιασκέψεως ταύτης μετέσχεν καὶ ὁ αἰδεσιμολογ. κ. Τσαγκάφ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς βουλγαρικῆς ἀντιπροσωπείας.

Τὸ μάθημα ἐγένετο γερμανιστί, μετέφραζεν δ' ὁ τότε Κοσμητὸρ τῆς Σχολῆς κ. Ἀμίλκας Ἀλιβιζάτος. Δημοσιεύεται δὲ ὡς συνετάχθη ἐξ ἀκροάσεως ὑπὸ τοῦ τότε τελειοφοίτου, νῦν δὲ πτυχιούχου τῆς Θεολογίας αἰδεσίου. ἱερομ. Θεοφυλάκτου Δ. Παπαθανασοπούλου, Σταυρο-νικημιανού].

Θὰ σὰς εἶπω τινα—ἤρξατο ὁ κ. Τσαγκάφ—περὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς σημερινῆς αὐτῆς καταστάσεως.

Ἐκεῖνο, ὅπερ πρωτίστως ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω, εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν ἀνέκαθεν εὕρισκετο εἰς στενὴν σχέσιν μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐλάβομεν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐκχριστιάνισιν τῆς Βουλγαρίας. Ὡς ἐκ τούτου, τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον ἦτο τὸ ὑπόδειγμα ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ὡς πρὸς τὴν λατρείαν, τὴν Ἐκκλησιαστικὴν δικαιοσύνην κτλ.

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ εἶναι καταφανής, καθόσον ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνισις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τὴν τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου. Ἐγὼ εὕρισκόμενος ἐν Ἀθῆναις καὶ ἐκκλησιαζόμενος ἐν τοῖς ναοῖς τῶν Ἀθηνῶν νομίζω, ὅτι εὕρισκομαι εἰς βουλγαρικὰς ἐκκλησίας. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας στηρίζεται ἐπὶ τῶν αὐτῶν γενικῶν γραμμῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου.

Παρὰ τὰς γνωστὰς παρεξηγήσεις, αἵτινες ἔλαβον χώραν, οἱ Βούλγαροι εἶναι ὑπερήφανοι διότι ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ὀργανώθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου καὶ διότι ἡ Βουλγαρία ἐχρησίμευσεν ὡς σταθμός, ἵνα διαδοθῇ ὁ Χριστιανισμὸς καὶ εἰς τοὺς βορείους λαούς.

Ἦδη θὰ μοι ἐπιτρέψητε ἵνα μᾶλλον συγκεκριμένως ὁμιλήσω περὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Βουλγαρίας ἀπὸ τῶν Τούρκων, ἐγένετο νόμος τις πρόχειρος τῷ 1871, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου διοργανώθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας. Καὶ εἰς τὸν νόμον τοῦτον ἐτηρήθησαν αἱ ἀρχαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν τοῦ 1862, οἵτινες ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Περὶ τὸν θεωρῶ νὰ ἀναπτύξω τοὺς Ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου, καθόσον γνωρίζετε αὐτούς, καὶ θὰ περιορισθῶ νὰ τονίσω τρία σημεῖα, καθ' ἃ διαφέρομεν τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν.

1) Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλγαρικῆς Συνόδου ἦτο ὁ Ἐξάρχος καὶ νῦν ὁ ἔχων τὰ πρωτεῖα τῆς χειροτονίας. Ἡ συνοδικὴ θητεία τῶν μελῶν τῆς Συνόδου ἦτο τετραετής.

2) Οἱ Ἐπίσκοποι δὲν ἐκλέγονται ἀμέσως ὑπὸ τῆς Συνόδου, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκλέγονται δύο ὑποψήφιοι, ἐξ ὧν τὸν ἕνα ἐκλέγει ὀριστικῶς ἡ Σύνοδος.

3) Οἱ ἐφημέριοι ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ (τῆς ἐνορίας).

Ἡ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τῶν Ἐθνικῶν Κανονισμῶν, κατὰ τὰ τρία ταῦτα σημεῖα, φαίνεται ὅτι ὀφείλεται, εἰς τὸ ὅτι οἱ κανονίσαντες τὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος τῆς Βουλγαρίας ἐνεφεροῦντο ὑπὸ δημοκρατικωτέρων ἀρχῶν, ἢ οἱ κανονίσαντες καὶ συντάξαντες τοὺς Ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς.

Ὁ ἀρχικὸς νόμος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἀνεθεωρήθη τῷ 1875, ὅτε ἡ Βουλγαρία ἐγένετο ἀνεξάρτητον βασίλειον, ἐνῶ ὁ πρότερον νόμος ἐγένετο οὐσίας τῆς Βουλγαρίας ἡγεμονίας. Μετὰ ταῦτα ἐγένοντο δύο ἀναθεωρήσεις κατὰ τὰ ἔτη 1883 καὶ 1895.

Ἡ τελευταία ἀναθεώρησις παρουσιάζει διαφορὰς τινὰς ὡς πρὸς τὸν παλαιὸν νόμον.

Ἀπειμακρύνθη ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως τὸ λαϊκὸν στοιχεῖον (καθότι ὑπῆρχον, ὡς καὶ εἰς τοὺς Ἐθνικοὺς Κανονισμοὺς, τὰ μικτὰ συμβούλια) καὶ καθωρίσθη, ὅτι οἱ λαϊκοὶ οὐδεμίαν εἶχον θέσιν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν. Ἐπίσης οἱ Ἐπίσκοποι ἔπαυσαν πλέον νὰ ἔχωσι περὶ ἑαυτοὺς συμβούλιον μετὰ μέλη λαϊκά.

Ἡ Σύνοδος ἀποτελεῖται μόνον ἐξ Ἐπισκόπων.

Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως τῆς ἀπομακρύνσεως τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως ἦτο ἡ κατάπτωσις τοῦ διαφέροντος τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Παρατηρήθη δὲ τοῦτο τόσον εἰς τὰς ἀνωτέρας, ὅσον καὶ εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις. Ἡ ἀδιαφορία μάλιστα

λιστα ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρων τάξεων, ἠνάγκασε τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς παράγοντας ἀνεπαισθήτως νὰ ζητήσωσι τὴν ὑποστήριξιν τῆς Πολιτείας ἐπὶ μεγίστη ἐκκλησιαστικῇ ἐλάβῃ. Ἐκ τῶν σφαλμάτων δὲ τῶν προσελθόντων ἐκ τῆς ἀναμίξεως, ἢ μᾶλλον τῆς παρωθήσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς πολιτικῆς, καὶ ἐκ τῆς ἀδιαφορίας τοῦ λαοῦ ἐγεννήθη ἡ ἀπαίτησις τοῦ κλήρου, καὶ δὴ τοῦ κατωτέρου, ὡς καὶ τοῦ λαοῦ, ὅπως γείνη ἀναθεώρησις τοῦ νόμου τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο μὲν πρὸς ἀναγέννησιν αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐκκλησίας, τοῦτο δὲ πρὸς ἀναζωογόνησιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος τοῦ λαοῦ, ὅπως οὕτω θυνήθῃ ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐπιτύχῃ τῆς μεγάλης αὐτῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολῆς.*

Πράγματι τῷ 1921 συνήλθε μεγάλη Σύνοδος ἐκ 400—450 μελῶν (ὧν τὸ ἕμισυ κληρικῶν, τὸ δὲ ἕτερον ἕμισυ λαϊκῶν), ἣτις ἀσχοληθεῖσα ἐπὶ ὀκτάμηνον κατώρθωσε νὰ πληρώσῃ τὰ κενὰ τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ νὰ κωδικοποιήσῃ, ἐν 300 ἄρθροις, τὰ τοῦ κανονικοῦ δικαίου (περὶ γάμου, ἐκκλ. διοικήσεως, ἐκκλ. δικαιοσύνης κτλ.).

Τὰ σπουδαιότερα σημεῖα τοῦ κώδικος εἶναι τὰ ἑξῆς :

1) Ἡ ἀνωτέρα ἀρχὴ εἶναι Σύνοδος συνεργομένη ἀνὰ τετραετίαν καὶ ἣς τὰ μέλη κατὰ τὸ ἕμισυ εἶναι κληρικῶν κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἕμισυ λαϊκῶν. Παραπλευρῶς πρὸς τὴν Σύνοδον ταύτην ὑφίσταται ἡ ὁλομέλεια τῆς Ἱεραρχίας, ἣτις ἔχει τὴν ἐπιβλέψιν ἐπὶ ζητημάτων δογματικῶν καὶ κανονικῶν οὕτως ὥστε ἡ μὲν νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς τὴν Βουλῆν, ἡ δὲ πρὸς τὴν Γερουσίαν.

2) Διὰ τοῦ νέου κώδικος ἐπανήλθεν ἐν ἰσχύϊ ἡ ἀρχὴ τῶν παλαιότερων νόμων, ἥτοι ἡ ἀπονομὴ δικαιοσύνης εἰς τὰ λαϊκὰ στοιχεῖα. Ὑπάρχει δηλ. μικτὸν συμβούλιον ἔχον τὴν φροντίδα διὰ πᾶν, ὅπερ σχετίζεται μὲ τὴν φιλανθρωπικὴν δρασίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὕτως αἱ ἀποφάσεις ὑπόκεινται ὑπὸ τὴν ἐγκρίσιν τῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ μὲ τὸ Ἐπισκοπικὸν συμβούλιον, ὅπερ διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα : α') τὸ δικαστικὸν καὶ β') τὸ διοικητικὸν, καὶ τὸ ὅποιον συνίσταται κατὰ τὸ ἕμισυ ἐκ κληρικῶν, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἕμισυ ἐκ λαϊκῶν μελῶν.

Ἐπειδὴ δέ, ὡς θὰ λεχθῇ ἐφεξῆς, τὸ ζήτημα τοῦ γάμου ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἡ σχετικὴ διαδικασία, ὁργανωθείσα κατὰ νέον τρόπον, ἀνάγεται εἰς τὰ πρωτοβάθμια δικαστήρια.

Ὅθι προσθέσω ἀκόμη τέσσαρα σημεῖα :

1) περὶ γάμου, 2) περὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλ. περιουσίας, 3) περὶ μοναχῶν, καὶ 4) περὶ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας.

1. Ὅπως καὶ εἰς τὸ Οἶκον. Πατριαρχεῖον, οὕτω

καὶ μετὰ τὸ αὐτοκέφαλον τῆς Βουλγ. Ἐκκλησίας, ὁ γάμος ἀνάγεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δι' ὃ ἀπὸ πολιτικῆς ἀπόψεως ὁ γάμος ἐκεῖνος εἶναι ἐγκυρος, ὅστις ἐτελέσθη κανονικῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θεωρεῖται λελυμένος μόνον ὁ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας λυθείς.

Τελευταίως ἐρρίφθη καὶ παρ' ἡμῖν ἡ ἰδέα περὶ πολιτικοῦ γάμου, ἀλλ' ὁ Βουλγαρικὸς λαὸς θεωρεῖ τὸν γάμον μυστήριον καὶ δὲν δύναται νὰ ἐννοήσῃ τοῦτον ὡς ἀπλοῦν συμβόλαιον. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν ἐπιτευχάνετο τοῦτο, ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἀπὸ τοῦδε καθορίσῃ τὴν θέσιν της καὶ ὅθι ἀπαιτῆ, ἵνα ὁ πολιτικὸς γάμος εἶναι τι χωριστόν, ὅθι ἄξιαι δὲ παρὰ τῶν μελῶν της τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου ἢ τὴν διάλυσιν αὐτοῦ καὶ ἐκκλησιαστικῶς.

2. Ἐν σχέσει πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας — ζητήματος σπουδαιοτάτου καίτοι πρόκειται περὶ ὕλικου ὄλως πράγματος—εἰς οὐδεμίαν χώραν ὀρθόδοξον ἔχει καθορισθῆναι ζήτημα τόσον, ὅσον ἐν Βουλγαρίᾳ, ὅπου ἡ ἐνοριακὴ καὶ ἡ μοναστηριακὴ περιουσία τυγχάνει καθαρῶς ἐκκλησιαστικῆς διαχειρίσεως ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀναμίξεως τῆς Πολιτείας. Ἐπειδὴ δὲ—ὡς θὰ λεχθῇ περαιτέρω—ὑπάρχει σχέσις, ἢ, μᾶλλον, συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἡ τελευταία δοθῆναι τὴν Ἐκκλησίαν, παρέχουσα τὴν μισθοδοσίαν τῶν Ἐπισκόπων, συντηροῦσα τὰς Θεολογικὰς καὶ Ἱερατικὰς Σχολὰς καὶ χορηγοῦσα κατὰ τὸ ἕμισυ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου.

3. Οἱ μοναχοὶ ἔχουν σπουδαίαν θέσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Πολιτείᾳ. Ἀτυχῶς ὅμως ἐν Βουλγαρίᾳ εὐρίσκεται εἰς τελείαν κατάπτωσιν ὁ μοναχικὸς βίος. Τὰ σημερινὰ μοναστήρια εἶναι σιὰ μόνον μοναστηρίων, πολλὰ δὲ ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχουν οὔτε ἓνα μοναχόν. Δυστυχῶς διὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας ζωὴν εἶναι ἀνευ οὐδεμιᾶς σημασίας ὁ μοναχικὸς βίος, οἱ δὲ ὑπάρχοντες μοναχοὶ προσπαθοῦν νὰ εὕρουσιν τινὰ εἰς τινὰ μονὴν διὰ νὰ ἐξευρίσκουν μόνον τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Τὰ μοναστήρια δυστυχῶς δὲν ἔχουν τὴν θέσιν, ἣν εἶχον ἄλλοτε.

4. Ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας λέγομεν, ὅτι χάρις εἰς τοὺς παλαιούς κανονισμοὺς κατωρθώθη νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐλευθερία τῆς Ἐκκλησίας, παρὰ τὰς προσπάθειάς πολιτικῶν τιμῶν νὰ ὑποδουλώσουν αὐτόν. Δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας εἶναι ἡ ἐλευθερωτέρα μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Προσεπάθησαν καὶ παρ' ἡμῖν νὰ ἐγκαταστήσουν τὸν Ἐπίτροπον τῆς Ἐπικρατείας, ἢ Βασιλικὸν Ἐπίτροπον, ὡς καὶ ἐν Ρωσσίᾳ, ἀλλ' ἐξηγέρθησαν ὄλοι καὶ ἀπεσοβήθη ὁ κίνδυνος οὗτος.

Τὰ δικαιώματα, ἅτινα ἔχει ἡ Πολιτεία ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας, ἔγκεινται εἰς τὴν τυπικὴν ἐγκρίσιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἐξάρχου, τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν Ἐπι-

σκοπικῶν Συμβουλίων. Διὰ τὴν νοηθῆ δὲ καλῶς ἡ θέσις τῆς Πολιτείας ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας, σὰς λέγω, ἐστὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ἐγκρίσις λαμβάνει χώραν μετὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ Ἐπισκόπου, οὐδέποτε δὲ ἠρνήθη ὁ Βασιλεὺς τὴν τοιαύτην ἐγκρίσιν.

Τὸ σπουδαῖον εἶναι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἵσταται ὑπεράνω πάσης πολιτικῆς κινήσεως. Οἱ κληρικοὶ ἔχουν δικαίωμα μόνον τοῦ ἐκλέγειν οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ ἐκλέγεσθαι, καὶ ἐγένετο τοῦτο μετ' ἐνθουσιασμοῦ δεκτόν, διότι ἡ Ἐκκλησία θὰ μετεδύλατο εἰς πεδῖον πολιτικῆς διαμάχης, ἐν τῷ τῶρα μένει μακρὰν τῶν πολιτικῶν ἐρίδων.

Ὀλίγας ἀκόμη λέξεις διὰ τὴν ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν θέσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ἕνεκα τοῦ σχίσματος δὲν εὐρίσκειται εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, οὐδὲ μετὰ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πλὴν τῆς Ρωσικῆς καὶ τῆς Ρουμανικῆς.

Παρήλθον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ σχίσματος πενήκοντα ἔτη καὶ τὰ πράγματα ἔληξαν οὐσιαστικῶς. Ἐπιθυμῶ νὰ ὑπενθυμίσω καὶ νὰ τονίσω, ὅτι οὐδεμία ἄλλη ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν, εἶναι τόσον στενῶς συνδεδεμένη μετὰ τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, ὅσον ἡ τῆς Βουλγαρίας. Ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας περιλαμβάνεται εἰς διαίλειον ἐλεύθερον καὶ εἶναι σύμφωνον μὲ τὸ ὀρθόδοξον πνεῦμα τὸ νὰ συμπύπτουν τὰ ὅρια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ὅρια τοῦ Κράτους. Κατὰ ταῦτα ἡ Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας ἔχει ἀναγνωρισθῆ αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καὶ τῆς Ρουμανίας, ἀλλ' ὡς τοιαύτη δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὰς ἄλλας ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας λόγῳ τοῦ σχίσματος. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιθυμῶ νὰ ἀπαναλάβω τὰς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν λεχθείσας ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομου λέξεις, ἃς ἀνέφερον ἐν τῇ συνεδρίῳ, ὅτι δὲν εἶνε μακρὰν ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν θὰ λειτουργήσωσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ (χειροκροτήματα). Δὲν θὰ ἀψήσω ἀπαρτήρητον τὴν ἐκφρασιν τῶν ἀισθημάτων σας καὶ θέλω νὰ πιστεύω, ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ θεωρεῖται ἀναχρονισμὸς, θὰ ἐκλείψῃ, καὶ εἰς τοῦτο θὰ συντελέσητε τόσον ὑμεῖς, ὅσον καὶ οἱ ἡμέτεροι ἐν Βουλγαρίᾳ φοιτῆται (χειροκροτήματα).

Σχετικῶς μὲ τὴν ἐσωτερικὴν σχέσιν τῆς Ἐκκλησίας μετὰ ἀπέναντι τῶν γραμμῶν ἔχω νὰ παρατηρήσω, ὅτι μεγίστη καταβάλλεται προσπάθεια ἵνα πολλαπλασιασθῶσιν αἱ Ἱερατικαὶ Σχολαί, ὥστε νὰ κατορθωθῆ ἔπως πυκνωθῆ ὁ μεμορφωμένος κλήρος διὰ τὴν ἐπιτύχῃ τὴν μεγάλην αἰτοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολήν. Εἶναι ἕμως ἀνάγκη ἰσχυροτέρου ὀργανισμοῦ καὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν δυνάμεων, πρὸς τοῦτο δὲ κατευθύνονται πάσαι αἱ ἐνέργειαι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας.

Ὡς δευτέραν ἐνέργειαν τονίζω τὴν λεγομένην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ ὡς τοιαύτην ἐννοοῦμεν ἐκείνην, ἣτις ἐνώνει ἕλας τὰς ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἐννοοῦμεν ἡμεῖς ὑπὸ εὐρύτεραν ἐννοίαν, θὰ ἐπιτευχθῆ δὲ τοῦτο ἔταν ἡ Ἐκκλησία καθ' ἑαυτὴν θὰ εἶναι παρεσκευασμένη πρὸς τοῦτο. Τοιαύτη κατεύθυνσις τῆς Ἐκκλησίας ἐκ μέρους τῶν ἀνωτέρων καὶ τῶν μορφωμένων τάξεων θὰ ἀναδείξῃ τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μεγάλην δύναμιν, ἣς αἱ ἀποφάσεις θὰ εἶναι σεβασταὶ καὶ θὰ δύνανται νὰ ἐπιβληθῶσιν. Ἡ τάσις καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς συγκλήσεως Οἴκου. Συνόδου δὲν παρατηρεῖται μόνον ἐν τῇ Βουλγαρικῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' εἰς πάσας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἐν ἐξακολουθήσει ἡ μέθοδος τῶν Συνεδρίων καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἐπικοινωνία κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς σημερινῆς, θὰ πραγματοποιηθῆ ταχέως ἡ σύγκλησις τῆς Οἴκου. Συνόδου, ὥστε νὰ παρουσιασθῆ ἡ ὀρθοδοξία ὡς μία μεγάλη ἐπιβλητικὴ δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ.

Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ τοὺς συναδέλφους μου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ ὑμᾶς, διὰ τὴν φιλοξενίαν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐν ἣ ὁ Ἅγιος Παῦλος ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐκήρυξε καὶ ἣτις μὲ ἐνεθουσίασεν (χειροκροτήματα).

Η ΑΠΑΗ ΓΛΩΣΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ Θ. ΛΑΤΡΕΙΑΝ

ΟΥΤΕ ΔΥΝΑΤΗ ΟΥΤΕ ΣΚΟΠΙΜΟΣ

Εἶναι γνωστόν, ὅτι συγκρότημά τι νεοῖδεατῶν, νεοελλήνων, αὐτοκαλουμένων, μὲ ἔδραν τὸ Βερολίνον καὶ παραοτήματα εἰς τε τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἔχει κηρυχθῆ ἐναντίον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ τοῦ κλήρου καὶ προσπάθει νὰ ἐνσπείρῃ εἰς τὰς τάξεις τῶν πιστῶν τὴν θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ἀποστροφὴν τοῦ θρησκευτικοῦ βίου.

Ὡς ἐν τῶν πειστηρίων, διὰ τῶν ὁποίων ἐνύγη πολλῶν ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, προβάλλουσιν οὗτοι τὸ δυσνόητον τῆς ἀναγινωσκομένης ἀγίας Γραφῆς, τῶν ψαλλομένων τροπαίων καὶ τῶν ἐκφωνομένων λειτουργικῶν τύπων καὶ διακηρύττουσιν, ὅτι, ὡς ἔχουσι ταῦτα, παρουσιάζουσι τὴν Ἐκκλησίαν οὐχὶ ζῶντα, ἀλλὰ νεκρὸν ὄργανισμὸν, ἀδιαφοροῦντα μὲν διὰ τὴν οἰκοδομίαν τῶν πολλῶν, περιοριζομένην δὲ εἰς τοὺς ὀλίγους κληρικοὺς καὶ τοὺς ἐγγραμματούς. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, λέγουσιν, ἀριστοκρατίζει ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ πολὺς λαὸς ἀποστρέφεται αὐτήν, καὶ εὐλόγως, διότι ἡ προσέλευσίς του εἰς τὸν ναὸν οὐδένα σκοπὸν ἔχει· ἡ ἀρχαιοπρεπὴς γλῶσσα, ἄγνωστος εἰς τὸν λαόν, δὲν ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν οὐσίαν τῶν ἀναγνώσματων, τροπαίων καὶ λειτουργ

γικῶν ἐκφωνήσεων καθίσταται οὕτως ὁ ἐκκλησιασμός ἀπλοῦς τύπος, ἐστερημένος σκοπιμότητος. Καὶ ἂν τις ἐκκλησιάσῃ, ἢ προσοχὴ περισπᾶται, ἐφ' ὅσον τὰ ἀκουόμενα δὲν κατανοοῦνται. Λοιπὸν, ἄς λείπῃ ἡ 'Εκκλησία' ἂν θέλῃ νὰ ὑφίσταται, πρέπει νὰ ἐκλαίκευθῶν, νὰ συγχρονισθῶν νὰ γίνουν ἀντιληπτά ὅλα καὶ εἰς τὸν τελευταῖον χωρικόν, διότι ἡ 'Εκκλησία δὲν ἀνήκει εἰς τοὺς ὀλίγους μεμροφωμένους.

Ἐκ πόνου καὶ εὐσεβοῦς ἀντιδράσεως πρὸς τὰς λυπηρὰς ταύτας ριζοσπαστικὰς τάσεις ἀγόμενοι τινὲς τῶν ἡμετέρων καὶ ποθοῦντες νὰ βλέπωσιν ὄχι μόνον πυκνὸν ἐκκλησιασμὸν ἐν τοῖς ναοῖς, ἀλλὰ, πρὸ παντός, ἐκκλησιασμὸν τὸ ὁποῖον νὰ μορφώνηται καὶ διαπλάττηται ἐν αὐτοῖς, νὰ θρησκείῃ συνειδητῶς καὶ οὐχὶ τύποις ἢ ἔθει, φρονοῦσιν, ὅτι ὄντως εἰς τὴν 'Εκκλησίαν μας πρέπει νὰ πνεύσῃ πνοὴ ζωῆς, ἵνα μὴ κατηγορηθῆται ὡς ὄργανισμὸς νεκρός. Ὡς βασικὸν δὲ μέτρον διὰ τὴν ἐκλαίκευσιν τῆς μορφῆς τῆς λατρείας μας προτείνουν τὴν ἀντικατάστασιν α) τῶν ἀγιογραφικῶν ἀναγνωσμάτων, β) τῶν τροπαρίων, γ) τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ἰδίᾳ τῶν ἐκφωνουμένων τύπων καὶ δ) τῶν προσευχηταρίων, διὰ: μεταπεφρασμένης Ἀγίας Γραφῆς, διὰ μεταφράσεως τῶν τροπαρίων εἰς ἀπλὴν λαϊκὴν γλῶσσαν καὶ διὰ νέων, ἀπλουσιῶν εἰς ἔκφρασιν, λειτουργικῶν ἐκφωνήσεων καὶ προσευχῶν. Εἶναι ψεῦδος—ἔρωτοῦν—ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἔννοεῖ τὰς εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περικοπὰς; Εἶναι ψεῦδος, ὅτι ἡ οὐσιαστικὴ τῶν τροπαρίων ἔννοια μένει εἰς αὐτὸν ἄγνωστος; Εἶναι ψεῦδος, ἅτι αἱ λειτουργικαὶ ἐκφωνήσεις καὶ αἱ εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ προσευχαὶ εἶναι τελείως ἀκατανόητοι;

Διὰ τί λοιπὸν κακίζομεν τὸν λαόν, διότι δὲν προσεύχεται εἰς τὸ σπῆτι; ἀπὸ τί βιβλίον νὰ διαβάσῃ μίαν προσευχὴν ὁ ἀπλοῦς ἄνθρωπος, ὁ ἀμόρφωτος, διὰ νὰ τὸ ἐννοήσῃ καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἀφοσιώσῃ τὸν νοῦν καὶ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Θεόν; Διὰ τί τον κακίζομεν, ὅτι δὲν ἐκκλησιάζει, ἀφ' οὗ, ἐκκλησιάζων δὲν ἔννοεῖ τίποτε; Διὰ τί παραξενουόμεθα, ὅτι προσηλυτίζεται ἀπὸ ριζοσπάστας, ἀφ' οὗ οὗτοι δίδουν σαφῆ τὴν ἐξήγησιν τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας; Δικαίως ὁ λαὸς μας βαρύνεται τὴν ἐκκλησίαν, δικαίως καὶ εἰς τὸ σπῆτι δὲν προσεύχεται. Ἄν θέλωμεν νὰ παύσῃ, αὕτη ἡ κατάστασις καὶ νὰ μὴ θρηνησῶμεν κρίσιν τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδοξίας, πρέπει νὰ συγχρονισθῶμεν. Πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸν λαόν τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῦ τὰ πάντα νὰ ἐννοῆ καὶ ἀμέσως νὰ ἀνέρχεται ἢ ψυχὴ του μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ. Ἄλλως εἴμεθα ἀναπολόγητοι.

Ὁ πόνος τῶν ταῦτα φρονούντων καὶ ἡ ἐγνωσμένη

ὀρθοδοξία τὸν καθιστῶσι τοὺς λόγους τῶν σεβαστοῦ καὶ ἐπομένως ἀξίους προσοχῆς κατὰ τοῦτο, ὅτι διακρίνει τις σαφῶς τὴν ἀγαθὴν προαίρεσιν καὶ τὴν ἰερότητα τοῦ σκοποῦ τῶν, ἐνθεν μὲν νάντιδράσῃ κατὰ τῶν προπαγανδιστῶν τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, ἐτέρωθεν δὲ νὰ ἴδωσι τὴν 'Εκκλησίαν ἐναγκαλιζομένην παντὰ τὰ τέκνα τῆς συνειδητῶς θρησκευόντα καὶ εὐσεβοῦντα. Διὰ δὲ τοῦτο καὶ ἡ μετ' αὐτῶν συζητήσις ἐγγυρῶν με ἀφετηρίαν τὴν καλὴν πίστιν. Δὲν ἔχω δυστυχῶς τὸν καιρὸν διὰ νὰ ἐκταθῶ ἐπὶ τοῦ ζητήματος. Φρονῶ ὅμως ὅτι μία ἐρώτησις δύναται νὰ πνευθῶν πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς ταύτους συζητητὰς:

Αὐτὰ τὰ ὅποια προτείνετε, καὶ ἂν ἦσαν ἀποτελεσματικά, εἶναι δυνατὰ;

Εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο ἡ ἀπάντησις τῶν δὲν εἶναι πρόχειρος· προφανῶς τὰ προτεινόμενα μέτρα προσκρούουσι κατὰ διπλοῦ σκοπέλου: α) τῆς δυνατότητος καὶ β) τῆς ἀποτελεσματικότητος. Ὑπὸ τὸ διπλοῦν τοῦτο πρῶτον ἄς ἀνακρίνωμεν πρὸς στιγμὴν ἀδραῖς γραμμαῖς τὰς προτάσεις τῶν.

α) *Μετὰφρασις τῆς Ἀγίας Γραφῆς*. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ κείμενον τῶν Ὁ' εἶναι ἐν πολλοῖς ἀκατανόητον ἢ δυσνόητον· εἶναι δὲ ἐξ ἴσου ἀληθές, ὅτι ἡ μετὰφρασις τῶν Ὁ' εἰς πλεῖστα σημεῖα διαφέρει τελείως τοῦ πρωτοτύπου ἐβραϊκοῦ κειμένου, ὡς τοῦτο παρεδόθη ἡμῖν ἀπὸ τῆς μεταξὺ τοῦ ε' καὶ η' αἰῶνος μασωρευτικῆς στίξεως. Διὰ νὰναφέρω μίαν μόνον διαφορὰν, τὴν ἐν τῷ 2ῳ ψαλμῷ, τῷ χριστολογικῷ ἰδοῦ αὕτη—Ἐβρ. κείμενον: Ἀγαπήσατε τὸν υἱὸν μου—οἱ Ὁ': δρᾶσαθε παιδείας. Αἱ οὐσιώδεις καὶ ἠθικαὶ διαφοραὶ αὗται ὥθησαν τὴν ἐπιστήμην εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ λόγου, εἰς ὃν ὀφείλονται αὗται. Εἰς τὴν ἐλληνικὴν θεολογικὴν ἐπιστήμην γνωστοτάτη εἶναι ἡ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου διαμύχη τοῦ Θεοκλήτου Φαρμακίδου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ἀμφοτέρων καταληξάντων εἰς ἄκρα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα. Ἐκράτει μέχρι σήμερον ὡς πιθανωτέρα ἡ γνώμη, καθ' ἣν οἱ Ὁ' εἶχον ὑπ' ὄψει τῶν συνεχῆ ἐβραϊκὴν ἀφωνηένιστον γραφὴν καὶ πολλῶν λέξεων τὰρχικὰ γράμματα ἐξελάμβανον ὡς τελικὰ τῆς προηγουμένης λέξεως, οὕτω δὲ προέκυπτον τομαὶ τοῦ κειμένου κατὰ συμφωνικὰ ἀθροίσματα, ἃ ἐφωνηέντιζον κατὰ τρόπον ἐκβιάζοντα τὸ κείμενον, ὥστε νὰ προέλθῃ ἡ δυνατὴ ἐξήγησις. Θὰ ἠδυνάμην νὰ φέρω συγκεκριμένα παραδείγματα, ἀλλὰ τὰ παραλείπω, διότι δὲν θὰ ἐκτυπωθῶν ἐλλείψει ἐβραϊκῶν στοιχείων· καὶ προχωρῶ. Ἡ λύσις αὕτη δὲν ἱκανοποίησε τὴν ἐπιστήμην, ἥτις ἐξηκολούθησεν ἐρευνῶσα τὸ περίεργον δὲ εἶναι, ὅτι ἐγένετο αὕτη ὁλονὲν *συντηρητικωτέρα*.

Ἄνευρίσκει διαρκῶς στοιχεῖα πείθοντα αὐτήν, ὅτι οἱ Ο' δὲν ἦσαν ἄνδρες δυνάμενοι νὰ ὑποπέσουν εἰς τοιαῦτα χονδροειδῆ σφάλματα· ὅτι ἡ μετάφρασις δὲν εἶναι τυχαῖον ἔργον καὶ πολλαὶ γραφαὶ τῆς μεταφράσεως ἐδικαιολογήθησαν ἐξ ἀραμαϊκῶν τύπων. Σήμερον δέ, *αὐτὴν τὴν στιγμήν*, τὸ ζήτημα εὐρίσκειται εἰς τὸ ἐξῆς σημεῖον: Ὁ Καθηγητὴς Franz Wutz ἐξήγγειλεν ὡς συμπέρασμα τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ, ὅτι: «ἡ μετάφρασις τῶν Ο' δὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ ἐβραϊκοῦ κειμένου με ἐβραϊκοὺς χαρακτηρισ, ἀλλ' ἐπὶ ἐβραϊκοῦ κειμένου ἑλληνιστὶ μεταγγραμμένου. Τοῦ σημεῖοι πρῶτον ἐπαφελήθησαν οἱ Ο' διὰ τὴν ἀναθεώρησιν μόνον τῆς μεταφράσεως τῆς Πεντατεύχου». Ὑπὲρ τῆς σπουδαίας γνώμης ταύτης, ἡ ὁποία ἀνατρέπει τὰς τέως προσπαθείας καὶ θεωρίας, ἐκηρύχθη ἐνθουσιωδῶς ὁ P. Humbert, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Neuchâtel (ἐν τῇ «Revue de Théologie et de Philosophie», Lausanne, Décembre 1925). Ὁ δέ, γνωστὸς ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ἐβραῖος ἀρχαιολόγος καὶ ἱστορικὸς Solomon Reinach (ἐν τῇ «Revue Archéologique» Paris XXIV, Ἰουλ. Σεπτ. 1926) υἱοθετῶν καὶ σαφηνίζων τὴν γνώμην τοῦ Wutz, ὑπομνησκει, ὅτι τὸ ἀσθενῶς φωνηεντισμένον ἐβραϊκὸν κείμενον (διὰ τῶν ἄγιν, χαί, βάβ, γιῶδ) εἶχεν ἀπολεσθῆ, ὅτι τὰ νέα φωνηεντικά σημεῖα βεβαίως ἀκόμη δὲν εἶχον ἐπινοηθῆ καὶ ἐπομένως, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς λατρείας τῶν ἐν Αἰγύπτῳ συναγωγῶν ἦσαν ἀπαραίτητοι ἐκδόσεις ἐβραϊκοῦ κειμένου με ἑλληνικὸς χαρακτηρισ. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πεντάτευχον, ἡ θεωρία τοῦ Wutz ἀναίρει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀρισταίου, καθ' ἣν ἡ μετάφρασις τῆς Πεντατεύχου τότε πρῶτην φορὰν θὰ ἐπεχειρεῖτο, ἀντιεσάγει δὲ τὴν γνώμην, ὅτι ὑπῆρχεν ἀρχαιότερα μετάφρασις, ἣς ἀπλῆ ἀναθεώρησις ὑπῆρξεν τὸ ἔργον τοῦ Ἀρισταίου, δι' ἣν προσεκομίσθη ἐξ Ἱερουσαλὴμ ὡς βοηθητικόν, πρῶτότυπον σημεῖον κειμένου. Μόνον ἡ Πεντάτευχος καὶ πληρέστερον ἡ Γέννησις ἔτυχε τῆς ἀναθεωρήσεως ταύτης.

Ὁ Humbert φρονεῖ, ὅτι τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Wutz θὰ δώσουν ἐντελῶς νέαν μορφήν καὶ τὴν ἐβραϊκὴν φιλολογίαν, τελείως διάφορον τῆς ὑπαρχούσης. Καὶ ταῦτα μὲν ὅσα ἄρτι πληροφοροῦνται.

Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως τῆς σπουδαιότητος τῶν πορισμάτων τοῦ Wutz καὶ τῆς ἀντιφάσεως, ἣν ἐνέχει ἡ μεταφορὰ ἀρχετύπου σημεῖοι κειμένου ἐξ Ἱεροσολύμων μόνον διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς μεταφράσεως καὶ τῆς μεταφράσεως μόνον τῆς Πεντατεύχου, ἀνε-

ξεαρτήτως ἐπίσης πρὸς τὴν μελλοντικὴν μορφήν, ἣν θὰ δώσῃ εἰς τὸ ζήτημα ἡ ἐπιστήμη, ἀληθῆ ἢ ἀπλῶς ἱκανοποιητικὴν, νομίζω, ὅτι ἡ ὀρθόδοξος θεολογία, δύναται νὰ μεταχειρισθῆ ἱκανοποιητικώτερον κριτήριον τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ οἱ Ἐδαγγελιστοὶ καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἰδίως ὁ Παῦλος «ἐκ γένους Ἰσραὴλ φυλῆς Βενιαμίν, Ἐβραῖος ἐξ Ἐβραίων. κατὰ νόμον Φαρισαῖος». (Φιλιπ. 3^ο) παραλαμβάνουσιν ἐκ τῆς μεταφράσεως τῶν Ο' χωρία ὀλόκληρα, *αὐτολεξεί, ἀνευ τινὸς διορθώσεως* ἐπὶ προσαρμογῇ εἰς τὸ σήμερον γνωστὸν ἐβρ. κείμενον, *καὶ ὅπου ἀκόμη ἐγχωρεῖ τοιαύτη*, δύναται νὰ εἴπῃ μετὰ πεποιθήσεως, ὅτι: *κάτι σοβαρότερον συμβαίνει*: Ὅτι ἡ διαφορὰ δὲν εἶνε τυχαία, ὅτι οἱ Ο' δὲν εἶνε δυνατόν νὰ καταδικασθοῦν ἐν λευκῷ καὶ ὅτι ἡ υἱοθεσία τῆς μεταφράσεως αὐτῶν ὑπὸ τῆς Κ. Δ. εἶνε μία ἐπίσημος συνηγορία, ὅπως αὐτὴ παραμείνῃ ὡς ἔχει μέχρις ὅτου ἡ ἐπιστήμη συνεπικουροῦσα ἀνακαλύψῃ τὴν ἀλήθειαν.

Θίγοντες τὴν μετάφρασιν τῶν Ο', προσβάλλομεν καιρίως αὐτὴν τὴν Κ. Διαθήκην, χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ δώσωμεν εἰς τὸν λαὸν μετάφρασιν καλυτέραν καὶ εὐληπτοτέραν, ἐφ' ὅσον ἀκόμη κεῖται ὑπὸ τὴν βάσανον τῆς κριτικῆς αὐτὸ τὸ ἐβρ. κείμενον, ἢ νὰ ἀνακαλυφθῆ ἡ μορφή αὐτοῦ, ἐφ' ἧς ἐβασίσθη τῶν Ο' ἡ μετάφρασις· ἀφήνω τὴν δογματικὴν τοῦ ζητήματος ἔποψιν. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι ὁ πολλὸς λαὸς δὲν ἐννοεῖ αὐτήν, ἀλλ' ὅστις θέλει νὰ θρησκευῆ, νὰ εὐσεβῆ καὶ νὰ ἐκκλησιασθῆ, εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι *ἐξ ἱερᾶς διαισθήσεως* (par intuition) προσεγγίζει πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀκουσμένων, ἢ εὐσέβεια αὐτοῦ καὶ ἡ ἐπιρροή τοῦ ἐν τῷ ναῷ περιβάλλοντος ἀναπληροῦσι τὰ ἐλλείποντα· ἢ εὐσεβῆς περιεργία του τὸν ὠθεῖ εἰς διατύπωσιν ἀποριῶν πρὸς τοὺς δυναμένους νὰ τὰς λύσουν καὶ πάντως προσκομίζει καρπὸν τινα ἐκ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ· ἐν ᾧ ὁ ἔχων προδιάθεσιν πρὸς θρησκευτικὴν ἀδιαφορίαν, ἀναζητεῖ ἀδιακόπως νὰ εὐρίσκῃ τρωτὰ καὶ ἐν οἷς ταῦτα εἶναι δυσπαρατήρητα, ἵνα δικαιολογήσῃ τὴν στάσιν του, καὶ μάλιστα φεύγει καὶ κατὰ τὸ κήρυγμα, ὅπου διευκρινίζονται τὰ ἀσαφῆ. Ἄλλως τε, αὐτὸ τὸ αὐτὶ τοῦ Χριστιανοῦ ἔχει πλέον συνειδίσει *εἰς τὸν τύπον* τῶν ἀναγνωσμάτων καὶ δυσκόλως θάναχθῆ νὰκούσῃ ἐκλαϊκευμένην τινὰ λ. χ. προφητείαν. Τὸ συναίσθημα τοῦ Χριστιανοῦ ἀπαιτεῖ νὰκούῃ τὸν τύπον, ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ ἐπαιδεύθησαν.

Ὅθεν οὔτε δυνατὴ εἶναι ἐπὶ γε τοῦ παρόντος μετάφρασις τῆς Π. Δ. εἰς ἀπλῆν γλῶσσαν οὔτε καὶ

ἀποτελεσματική διὰ τοὺς *θέλοντας* εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ, δι' οὗ; καὶ ἐνδιαφέρεται ἡ μηδένα βιάζουσα Ἐκκλησία.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὴν Κ. Διαθήκην, θὰ ἡδυνάμην νὰ παραθέσω ἀπειρίαν χωρίων ἵνα καταδείξω τὸ ἀδύνατον τῆς ἐκδόσεως κειμένου εἰς γλῶσσαν ἀπλουστέραν καὶ ἐπομένως τὸ ἀδύνατον τῆς εἰσαγωγῆς τοιαύτης τινὸς ἐκδόσεως εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν ἀντὶ τοῦ παραδεδομένου κειμένου. Ἐρωτῶ: ἡ δίστηλος Λονδίνειος ἐκδοσις τῆς Κ. Δ., ἡ ἐν τῇ δεξιᾷ στήλῃ ἐρμηνείαν (;) κειμένου ἀναγράφουσα, δίδει εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ ἐννοήσουν *τίποτε περισσότερον* ἀπὸ τὸ ἐπίσημον κείμενον; Πῶς θὰ ἐρμηνεύσητε σᾶς παρακαλῶ τά: «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος»· «ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. Ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν»· «ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος (θὰ τὸ ἐρμηνεύσετε: τὸ ψωμί); ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς»· «Πέτρος ἀπόστολος κλπ. κατὰ πρόγνωσιν Θεοῦ Πατρὸς, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ραντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ»· «καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον»· «ἦτω ἀνάθεμα μαρὰν ἀθά», καὶ ἀναρίθμητα ἄλλα; Πῶς θὰ ἐρμηνευθοῦν; Εἶναι δυνατόν ἐν *κειμένῳ* νὰ δοθῇ εἰς τὸν Χριστιανὸν σαφῆς ἡ ἐννοια τῆς ΚΔ; Τότε τί κηρύγματα τίνα προορισμὸν ἔχουσιν; Ἐὰν δὲ περὶ τῆς Π. Δ. — ἥτις εἶναι μετάφρασις καὶ μετάφρασις δύστροπος — ἰσχύει ὡς γεγονός, ὅτι ἡ ἱερὰ διαίσθησις τῶν πιστῶν συλλαμβάνει ἀδρομερῶς τὴν ἐννοια, πολὺ περισσότερον ἰσχύει τοῦτο περὶ τῆς Κ. Δ. ἥτις εἶναι, κατὰ τὸ πλεῖστον, πρωτοτύπου ἑλληνική. Αἱ λέξεις, αἱ φράσεις αὐτῆς, αἱ ἀρχαὶ ἢ τὰ τέλη τῶν περικοπῶν, φράσεις ὀλόκληροι ἔχουν ζυμωθεῖ μετὰ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ καὶ νομίζει τις ὅτι ῥεεῖ εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἐκ τοῦ κειμένου, ὡς ἔχει τοῦτο, ἡ ὀρθὴ διαίτησις. Ὅθεν καὶ τῆς ΚΔ. ἡ μετάφρασις καὶ ἀδύνατος εἶνε καὶ ἐστερημένη σκοπιμότητος· καὶ ὡς ἔχει, ὑπερεκπληροῖ αὐτὴ τὸν προορισμὸν τῆς *παρὰ τοῖς θέλουσιν*. Ὅτι οἱ διαμαρτυρούμενοι μετέφρασαν τὴν γραφὴν «εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ», τοῦτο δὲν δύναται νὰ προβληθῇ ὡς ἐπιχείρημα: 1) διότι δὲν παλαίουν αὐτοὶ μετὰ διγλωσσίαν, ὅπως ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι θ' ἀνοιξομεν τὴν θύραν εἰς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα, τὸ ἀτελειώτως θορυβοποιόν, νὰ μᾶς ἀναστατώσῃ τὰ πάντα καὶ νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ τὴν ἡρεμίαν καὶ τὸ φίλτρον πρὸς τὸ κείμενον, μετὰ τὸ ὅποιον ἠνδρώθημεν· 2) δὲν ἔχουν οὔτε αὐτοὶ οὔτε κἀνεὶς ἄλλος λαὸς εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν *πλὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ*

τὴν θεῖαν εὐτυχίαν νὰ γραφῇ *εἰς τὴν γλῶσσαν των* ἡ Καινὴ Διαθήκη καὶ δικαίως καταφεύγουν εἰς μεταφράσεις, διότι τοῦτο *παρ' αὐτοῖς* καὶ δυνατόν καὶ σκόπιμον εἶναι· δυνατόν μὲν, διότι ἱκανοποιοῦνται μετὰ τὰ μέτρα (τὸ «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος» ἀποδίδουσι διὰ τοῦ «Im Anfang war das Wort» μετάφρασις εἶναι αὐτῆ, σᾶς παρακαλῶ;) καὶ διότι δὲν δεσμεύονται ἀπὸ καμμίαν παράδοσιν· σκόπιμον δὲ διότι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ξένη καὶ εἰς τὸν νοῦν καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν διαίσθησιν τῶν μὴ Ἑλλήνων.

β) Ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὰ *τροπάρια*. Αὐτὰ εἶναι συνυφασμένα μετὰ τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους μας. Ποῖος ἀπλοῦς χωρικός, σᾶς παρακαλῶ, δὲν θὰ ἐξαγριωθῇ ἐὰν εἰς τοὺς χαιρετισμούς τῆς Θεοτόκου δὲν ἀκούσῃ καὶ δὲν συμπάσῃ τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια»; Ποῖος θὰ τολμήσῃ νὰ θῆξῃ ἐν *ν* ἐκ τοῦ ὕμνου αὐτοῦ τοῦ ἀκαθίστου; Καὶ μήπως αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος συνυφασμένος μετὰ τὰς ψυχικὰς μας ἀπαιτήσεις, κατὰ τε μορφήν καὶ κατὰ περιεχόμενον; Ποῖος θὰ μείνῃ εὐχαριστημένος ἐὰν δὲν ἀκούσῃ ὡς ἔχει, ὡς τὸ ἐσυνείθισε τό: «Χριστὸς γενιᾶται», ἔστω καὶ ἂν δὲν τὸ ἐννοῇ γραμματικῶς καὶ συντακτικῶς; Προσφέρατε μίαν μετάφρασιν τοῦ «Χριστὸς Ἄνεστη» εἰς τὸν ἀπλοῦν χωρικὸν καὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν ποῦ θὰ σᾶς δώσῃ, καλύτερα νὰ μὴ παραστῶμεν μάρτυρες. Τὸ ὀλιγότερον ποῦ θὰ σᾶς εἶπῃ εἶναι, ὅτι «ἀπὸ τοὺς γραμματιζούμενους ἐχάλασε ἡ θρησκεία μας». Δὲν ἀπευθύνεται διὰ τὸν πολὺν κόσμον ἡ Ἐκκλησία πρὸς τὸν νοῦν, ἀπευθύνεται κυρίως πρὸς τὴν καρδίαν καὶ ἡ καρδία φωτιζομένη ὀπτει ἀκτίνας τινὰς *ἐπὶ τόσου μέρους τῆς ἐννοίας τοῦ ἁματός καὶ τοῦ ἀναγνώσματος ὅσον ἀρκεῖ εἰς τὸν ἀπλοῦν λαὸν διὰ νὰ μὴ ἐκτραπῇ εἰς παρεξηγήσεις*. Διὰ δὲ τοὺς δυναμένους νὰ οἰκειωθῶσι διαφώτισίν τινα ὑπάρχουν ἄλλα μέσα καὶ τόποι, ἀρκεῖ νὰ ἔχουν εὐσεβῆ φιλομαθίαν. Δότι δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ὅλα σχεδὸν τὰ ἀναγνώσματα καὶ τροπάρια περιέχουν καὶ δογματικούς χαρακτῆρας, εἴτε σαφῶς εἴτε ἐν ὑπαινιγμῷ, τοὺς ὁποίους ἀπλῆ μετάφρασις δὲν δύναται νὰ ποδώσῃ *ὅλους* καὶ *πλήρως* καὶ *ἀπαρρηγότως*.

Εὐκολότερον εἶναι νὰ συνταχθῇ νέον τροπάριον εἰς ἀπλουστέραν γλῶσσαν ἢ νὰ ἀπλουστευθῇ τὸ ὑπάρχον. Οὔτε δυνατόν τοῦτο εἶναι, ἀλλ' οὔτε καὶ σκόπιμον· ἀλλοίμονον ἐὰν ἀνοιχθῇ θύρα συζητήσεων τῶν δογματικῶν λεπτεπιλέπτων ἐννοιῶν εἰς τὸν στεροῦμενον μορφώσεως λαόν! Πλὴν δὲ τούτων, ἀναλογίζεσθε τί ἀναστάσις ἐπέρχεται εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν καὶ ὕμνογραφίαν; «Das gesamte

gebiet», τὸ ὅλον ἄθροισμα τῶν ὕμνων εἶναι προῖον οὐχὶ μιᾶς ἀλλὰ πολλῶν γενεῶν, ἐξ ὧν *κατὰ διαλείμματα* ἀνεδείχθησαν ὕμνογράφοι καὶ μελωδοὶ ὅποιοι *δὲν εἶναι δυνατὸν* νὰ ἐνσκήψουν ἀποτόμως καὶ διὰ μιᾶς, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ αναφανοῦν ἐν τῇ μιᾷ γενεᾷ, ἥτις θὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὕμνολογίου. Ἄλλως τε μὴ λησμονῶμεν, ὅτι ἡ ἐργασία αὐτὴ προϋποθέτει καὶ ἀληθινὴ ἀνωθεν ἐξ Ἁγίου Πνεύματος φωτισμὸν καὶ φυσιογνωμιῶν ἐξαιρετικῶν εὐσεβῶν καὶ διαπρεπῶν *πληθύν*. Ἄλλὰ καὶ ἂν τοῦτο καταρθεῖτο, εἶμαι βεβαίωτος, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν θὰ ἔστεργε νὰ ποχωρισθῇ τῶν καθιερωμένων τροπαρίων τοῦ, τὰ ὅποια τοῦ ὁμιλοῦν εἰγλωτιστότερον πάσης μεταφράσεως, πάσης διασαφήσεως. *Τὰ αἰσθάνεται* τοῦτο *ἀρκεῖ*. Ἐκεῖνος, ὅστις δὲν *τὰ αἰσθάνεται*, εἶναι *ἐπικίνδυνον ἂν τὰ ἐννοήσῃ* αὐτὸς καλύτερον νὰ μείνῃ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν μάλιστα κακίξῃ τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τοῦτο. Αὐτὸ τοῦτο σημαίνει, ὅτι ζητεῖ ἀντίδοτον τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οὔτε πωλεῖται, οὔτε ἀγοράζεται.

Νὰ ἐκδοθοῦν ἐρμηνεῖαι εἰς ἀπλὴν γλῶσσαν *πρὸς ἰδιαιτέραν* ἐν τῷ οἴκῳ χρῆσιν τοῦ λαοῦ, μάλιστα νὰ πυκνωθῇ τὸ κήρυγμα πρὸς φωτισμὸν ἀδιάλειπτον τοῦ λαοῦ, μάλιστα ἀλλὰ πέραν τούτου, τίποτε ἄλλο. Πῶς θὰ μεταφράσητε τὴν φράσιν τοῦ δοξαστικοῦ «διπλοῦς τὴν φύσιν, ἀλλ' οὐ τὴν ὑπόστασιν», ἢ μᾶλλον τί θὰ ἐννοήσῃ ὁ χωρικός ἐκ τῆς μεταφράσεώς σας; *Δύναται* νὰ ἐννοήσῃ; Καὶ *πρέπει* ἄρα γε νὰ ἐννοήσῃ; Εἶναι τοῦτο ἀκίνδυνον δι' αὐτὸν πρῶτον; Καὶ εἰς τὴν ἀγνόητα τὴν παρθενικὴν τοῦ σεμνοῦ τροπαρίου ἐνθα ἡ Παρθένος φέρεται διερωτωμένη «ἀνανδρός εἰμι καὶ πῶς τέξω υἱόν, ἄσπορον γονὴν τίς ἐώρακεν;» εἶναι δυνατὸν οἰαδίποτε μεταφράσαις νὰ μὴ ὑλεισαγάγῃ χυδαίωτά τινα ἢ λαβὴν εἰς χυδαίολογίαν; Πῶς θὰ μεταφράσουν Νηδυῖ τὸν Λόγον ὑπεδέξω τὸν πάντα βυσιάζοντα ἐβάστασας, «Σπλάγγων Ἰωανῶν ἔμβρουον ἀπήμεσεν... τῇ παρθένῳ δὲ ἐνοικήσας ὁ Λόγος.. *διελέλυθε φυλάξας ἀδιάφθορον, ἧς γὰρ οὐχ ὑπέστη ρεῦσεως, τὴν τεκοῦσαν κατέσχευ ἀπήμαντον*;» Διὰ νὰ περιορισθῶ εἰς ἐλάχιστα παραδείγματα κεντρίζων εἰς δαιμιλεστέρως ἐργασίας τῶν ἀσχολουμένων εἰς τὴν πρακτικὴν θεολογίαν.

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὰς προσευχὰς καὶ διὰ τοὺς λειτουργικοὺς τύπους. Ἄν δὲν προῦκαιτο περὶ Ἐκκλησίας, θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπ'τραπῇ πειραματισμός, ἵνα λάμψῃ ἡ ἀλήθεια. Ἄλλὰ δὲν πρέπει νὰ παίζωμεν ἐν οὐ παικτοῖς.

*Οἱ τὰ ἐκκλησιαστικά μας πράγματα χεῖρουν

προνοίας τινὸς καὶ διαρρυθμίσεως ἐπὶ τὰ βελτίω, οὐδεμία ἀμφιβολία· ἀλλ' αὕτη νοητέα *δπου* καὶ *δπως* καὶ *δσον* ἐγγχωρεῖ. Ἐν ζητήμασιν, οἷα τῶν-τέρω, «στήκωμεν καὶ κρατῶμεν τὰς παραδόσεις», ἐὰν θέλωμεν νὰ τηρήσωμεν τὴν ὀρθοδοξίαν ἀμώμητον ἀπὸ τῶν κυκλοῦντων κινδύνων.

Λευρία

Α. Ι. Φ.
δ. θ.

Μητροπ. Γόρτυνος καὶ Μεγ)πόλεως
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ (Συνοδινού)

ΟΜΙΛΙΑ

*Ἐκφωνηθεῖσα τῇ 6 10)βρίου 1926, ἐν Δημη-
τσάνῃ ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ τῶν Ἰδρυτῶν καὶ
Ἐδωγετῶν τῆς Σχολῆς αὐτῆς.*

«Ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαι καὶ
ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύ-
χημα». (Σοφ. Σειφ. ΜΔ', τ).

Σήμερον, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, σήμερον ἐπιτελοῦμεν τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν Ἰδρυτῶν καὶ εὐογετῶν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης Σχολῆς τῆς Δημητσάνης, ἥτις ἐτίμησε τὴν μικρὰν αὐτὴν πόλιν καὶ ὀφέλητε τὸ Ἔθνος κατὰ τοὺς μαύρους χρόνους τῆς δουλείας. Οἱ ἀοίδιμοι Ἰδρυταὶ καὶ εὐογεταὶ τῆς σχολῆς ἀνήγειραν ἐκ φιλομαθείας καὶ φιλοπατρίας τὸν ὑψηφάνῃ φάρον τῆς παιδείας ἐπὶ τῶν ὀρέων τούτων, ὅστις ἐφώτισε τὰ σκότη καὶ ἔσελάγισε τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας τ' ἀπαντάσματα. Ἡ Σχολὴ ἐκείνη ἀπέβη ἡ καθαρὰ καὶ πολυχεύμων πηγὴ, ἥτις ἐδρόσισε τοὺς τηκομένους ὑπὸ πνευματικῆς δίψης, καὶ ἔφερε θάλουσαν βλάστην καὶ κάρπωσιν ἀπέβη ὁ Δούρειος ἵππος, ἐξ οὗ ἐξῆλθον γενναῖοι στρατιῶται τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας καὶ τοῦ δουλεύοντος Ἔθνους, οἵτινες ἠγωνίσθησαν γενναίως κατὰ τοῦ σκότους καὶ τῆς βαρβαρότητος.

Ἐὰν τιμῶνται καὶ γεραίρωνται οἱ ἐν τοῖς πολέμοις γενναῖοι καὶ στεφανοῦνται οἱ ἀπίπτοντες γενναίως ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἢ πολυκεῖδους ὀφελοῦν ἐς τὰς κοινωνίας, πρέπει, ἀσύγκριτον ὅσον, νὰ τιμῶνται οἱ διὰ τῆς ἀληθοῦς παιδείας φωτίζοντες τὰς ψυχὰς καὶ χαλκεύοντες τοὺς ἀληθεῖς χαρακτῆρας. Οὕτω μόνον σώζονται αἱ κοινωναὶ καὶ τὰ ἔθνη οὕτω προάγονται καὶ εὐημεροῦν. «Ἁγία σοφία ὑπὲρ σκευῆς πολέμου» (Ἐκκλ. Θ' 17). Οἱ ἀοίδιμοι ἐκεῖνοι ἰδρυταὶ ὀφέλησαν πνευματικῶς καὶ ὡς καλλίεροισι ποταμοί, κατήρδυσαν τὴν ξηρὰν χώραν τῆς Γορτυνίας καὶ καθόλου τῆς Πελοποννήσου καὶ, ἐκαλλιέργησαν αὐτὴν οὕτως ὥστε ν' ἀναθάλῃ τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας.

Δεῦτε λοιπὸν ἐπ' εὐκαρίῳ τοῦ ἱεροῦ μνημοσύνου ὁμιλήσωμεν σήμερον περὶ τῶν Ἰδρυτῶν καὶ εὐογετῶν τῆς Σχολῆς τῆς πόλεως ταύτης. «Πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα».

Ἄφ' οὗ χρόνου, ἀγαπητοί, τὸ Ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, μετὰ μακροὺς ἀγῶνας κατὰ τῆς βαρβαρότητος καὶ

ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ κατέπεσεν ὑπὸ τὴν φοβερὰν δουλείαν τῶν Τούρκων ἐπὶ πᾶσι πυκνὸν καὶ βαθὺ σκότος ἀμαθείας καὶ βαρβαρότητας ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Αἱ πύλαι τῶν μεγαλωνύμων Σχολῶν ἐκλείσθησαν· οἱ διδάσκαλοι ἐσφάγησαν ἢ ἀπῆλθον εἰς τὴν Δύσιν καὶ αἱ Μοῦσαι, καταλιποῦσαι τὴν Βυζαντινὴν Ἑλικῶνα, ἀπεχώρησαν καὶ ἀπεδήμησαν εἰς χώραν μακράν. Τότε δὲ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, κρεμάσαν τὰ ὄργανα ἐπὶ ταῖς ἰτέαις παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου, ἐκάθητο συντετριμμένον ἐπὶ τῶν χειρῶν παρελθούσης δόξης καὶ μεγαλείου καὶ ἐθρῆνει τὴν ἰδίαν τύχην· «οἴμοι, ἔλεγεν, ἐγὼ πανόποτος, ἐπεὶ μ' ἔλε δούλειον ἦμαρ». Ἀλλὰ ὀλίγον μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν φοβερὰν καταγίγα, συνῆλθον εἰς ἑαυτοὺς οἱ δοῦλοι Ἑλληνες καὶ ἀναθέσαντες εἰς τὸν Κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου τὴν ἐλπίδα των, ἦτις «οὐ καταισχύνει» (Ρωμ. ε', 5), ἐργάζοντο πολυειδῶς, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὰ ἐπαναφέρουν τὰς φυγαδευθείσας Μούσας. Τυραννοῦμενοι καὶ πολυειδῶς κατατροχόμενοι οἱ Ἑλληνες δὲν ἔπαυσαν νὰ ἰδρύνουν μικρὰ καὶ μεγαλεῖτερα Σχολεῖα, παιδεύοντες τοὺς νέους ἐν αὐτοῖς καὶ κοσμοῦντες τὰς ψυχὰς. Οὕτω τὰ περισωθέντα ζώπυρα τῆς παιδείας, ὀριζόμενα ἐκαστοτε ὑπὸ τῶν ἀναφαινομένων λογίων, ἀνήφθησαν εἰς φλόγα, ἦτις ἐθέρμαινε τὰς καρδίας, ἀνεπτέρου τὸ φρόνημα καὶ ὑπεξέεικε τὸν ζῆλον πρὸς τὰ γράμματα. Ἡ εὐγενὴς φύσις τοῦ Ἑλληνος φύσει φιλομαθῆς, ἔτρεχεν, ὡς διψῶσα ἔλαφος, ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν πνευματικῶν ὑδάτων, τὰ ὅποια ἔτρεχον πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Οὕτω ἡ Ἑλλάς, τὸ μέγα πανδιδακτήριον τῆς ἀνθρωπότητος, ἐν μὲν τοῖς χρόνοις τῆς ἐλευθερίας ἐξεῦρε τὰς πλείστας ἐπιστήμας καὶ τέχνας καὶ τὰς παρ' ἄλλοις εὐρημένας ἐκδόσθησαν, ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τῆς δουλείας διετήρησε τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἐν μέσῳ διωγμῶν, καὶ τὴν πατριὴν παιδείαν, ἣν μετέδωκε καὶ εἰς τὴν Δύσιν καὶ δι' ἣς ἀνεπτύχθη ἡ λεγομένη Ἀναγέννησις τῶν Γραμμάτων καὶ ὁ νεώτερος πολιτισμὸς.

Σχολεῖα λοιπὸν ἰδρύνονται πανταχοῦ καὶ δὴ καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Λόγιοι Ἑλληνες καὶ δὴ κληρικοὶ διδάσκουν παρὰ τοὺς ἰ. ναοὺς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ τὰ θεόπνευστα καὶ ζωοποιὰ διδάγματα τῆς ἀνωμότητος ἡμῶν πίστεως. Οἱ διδάσκαλοι δὲ οὗτοι, ἀληθεῖς ὑποφῆται τῆς ἐθνικῆς ἀναγεννήσεως, ἐδίδασκον οὐχὶ τὴν ψευδῆ καὶ ἐπιπλαστον παιδείαν, ἀλλὰ τὴν ἀληθῆ, γνησίαν, καθαρὰν, ἄδολον μὲ ζῆλον καὶ αὐταπάρησιν. Δὲν ἐγνώριζον βεβαίως τὰς παλαιὰς καὶ νέας μεθόδους τῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ τὴν ἀγνοίαν αὐτὴν ἀνεπλήρου ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἐπιμέλεια, ἀνεῦ τῶν ὁποίων πᾶσα μέθοδος δὲν δύναται νὰ καρποφορήσῃ. Μεταξὺ τῶν Σχολῶν ἐκείνων ἦτο καὶ ἡ ἰδρυθεῖσα, ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν, ἀνασυσταθεῖσα Σχολὴ τῆς Δημητσάνης κατὰ τὸ 1764. Λέγομεν ἀνασυσταθεῖσα, διότι ὑπῆρχεν, ἀπὸ παλαιωτάτων χρόνων, Σχολὴ ἐν τῇ Ἰ. Μονῇ τοῦ Φιλοσόφου, ἐν ἣ ἔμορφοῦντο οἱ ἑλληνοπαιδῆς.

Ἀλλὰ ποῖοι ἦσαν οἱ ἰδρυταὶ τῆς νέας Σχολῆς; ποῖοι ἦσαν οἱ διδάσκαλοι καὶ εὐεργέται, ὧν τὸ μνη-

μόσουν σήμερον ἐπιτελοῦμεν; Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἰωνίας, τῇ Σμύρνῃ, — ἡ καὶ πῶς ἀδακρυτεῖ παρέλθω τὴν καταστροφὴν καὶ πυρόλησιν τῆς Σμύρνης καὶ τῆς ὅλης Μικρασιατικῆς χώρας;—εὐρίσκετο ὁ Γεώργιος Γοῖνος, ὅστις ἐπεδόθη εἰς τὸν κερδῶν Ἐρμῆν. Εὐτυχῶς ἀπέτυχεν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ μετονομασθεὶς Γεράσιμος διὰ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἐπεδόθη εἰς τὰ γράμματα, μαθητεύσας ἐν τῇ περιουσίᾳ Σχολῇ τῆς Σμύρνης, παρὰ τῷ διδασκάλῳ τοῦ Γένους Ἱεροθῆνι Δενδρινῷ ἐξ Ἰθάκης. Αὐτὸς καὶ ὁ Ἀγάπιος Λεονάρδος ἀπεφάσισαν τὴν ἴδρυσιν τῆς νέας Σχολῆς ἐν Δημητσάνῃ. Τί δὲν ἔπραξαν οἱ ἀοιδίμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες; ποίους κόπους δὲν ὑπέμειναν; Ναί. Εἰργάσθησαν ἐκοπίασαν ἐμόχθησαν καὶ τέλος κατώρθωσαν ν' ἀνεγείρουν τὴν Σχολὴν, διδάσκοντες δωρεὰν τοὺς πανταχόθεν τῆς Πελοποννήσου συρρέοντας μαθητὰς. Τὴν ἰδρυθεῖσαν Σχολὴν πολλαχῶς ἐνίσχυσαν καὶ ἐπλούτησαν μὲ τὴν ἰδίαν περιουσίαν καὶ τὰς πανταχόθεν ἀποστελλομένας δωρεάς, καὶ περιεχαράκασαν διὰ Πατριαρχικῶν Συγγιλιῶν. Ἐντὸς ὀλίγου ἡ Σχολὴ ἐγένετο περιόριστος, διότι οἱ διδάσκαλοι οὐ μόνον ἀπέπτυσαν τὰν θρησκευτικὰ γράμματα, τοὺς Ἑλληνας συγγραφεῖς, οἵτινες εἶναι πάσης ὑγαινοῦς διδασκαλίας ἢ βάσις καὶ ἀκένωτος πηγὴ, ἀλλὰ καὶ ἐθέρμαινον τὴν καρδίαν μὲ τὴν θείαν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Μὲ αὐτὴν ἐνσταλάζεται ἐν τῇ ἀπαλῇ ψυχῇ τῶν νέων τὸ μῦρον τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον. Ἄνευ πίστεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, οὐ μόνος τῆς γνώσεως καὶ τοῦ ψυχροῦ θεολογισμοῦ, εἶνε ἀδύνατος ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος, ὡς εἶνε τοιαύτη ἡ παραγωγή καρπῶν ἀνευ φύλλων καὶ ἀνθέων. Ἀλλὰ, τὸ σπουδαιότατον, ἀνέδειξαν ἑαυτοὺς διὰ τῆς ἐναρέτου ζωῆς των «γνώμονα τῆς ἀληθείας ἀδιάστροφον, τῆς ἀρετῆς κανόνα εὐθύτατον». Αὐτῇ, ἡ χάριν καὶ ἰλαρότητα ἀγγελικῆν ἀποπνεύουσα φυσιογνωμία τῶν διδασκάλων, τὸ φιλόσοφον καὶ ἀξιοπρεπὲς ἦθος, ἡ μελισταγῆς ὁμιλία των, συνήραζον τοὺς πάντας καὶ συνεκίνουν. «Οὐ τοσοῦτον ὁ λόγος, ὅσον ὁ τρόπος τῶν διδασκόντων παρατήγειν πέφυκε τὴν τῶν νέων διάνοιαν, ὡς λέγει τις τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας (Ἰσίδωρ, ὁ Πηλουσ. Ἐπιστ. σ. Η').

Ἀλλὰ, φεῦ! ἐπῆλθεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ Ὁρλωφ κατὰ τὸ 1869 ἡ ἡ ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τῆς ὀμοδόξου Ρωσσίας, ἐπήνεγκε τὴν ἐρήμωσιν καὶ καταστροφὴν τῆς Πελοποννήσου. Ὁ ἐκ Δημητσάνης Μητροπολίτης Λακεδαίμονος ἀνεσκολοπίσθη· οἱ ἰεοὶ ἐξηνδραποδίσθησαν ἢ ἐφονεύθησαν· αἱ πόλεις καὶ τὰ χωρία ἐπυρπολήθησαν ὑπὸ τῶν ἀγρίων Τουρκαλβανῶν. Οἱ δὲ διδάσκαλοι τῆς Σχολῆς ἀπῆλθον, φεύγοντες τὴν σφαγὴν, καὶ ἡ Σχολὴ ἐκλείσθη, ἐρημωθεῖσα τῶν μαθητῶν. Καθὼς τὴν λάμψιν τῆς ἐσθρῆνης ἡμέρας αἴφνης διαδέχεται νύξ μελανὴ καὶ τυφῶν μαινόμενοι πρόοριζον ἀνατρέπει τὴν ἀνθρώπου, οὕτω καὶ ἡ βαρβαρικὴ ἐπίδρομὴ τῶν βαρβάρων κατέστρεψε τὰ πάντα καὶ κατεκάλυψε τὸν πνευματικὸν οὐρανὸν καὶ πάλιν τὸ σκότος. Καὶ ἐθρῆνον οἱ φιλομαθεῖς κίτιοι ἐπὶ τῶν χειρῶν τῆς Σχολῆς, ἀλλὰ καὶ ἐργάζοντο μετὰ τὴν ἐρήμωσιν, ν' ἀνεγείρουσιν αὐτὴν. Καὶ ἰδοὺ

πάλιν ὁ μεγαλοπράγμων Ἀγάπιος, ὅστις τόσον ἠγάπησε τὴν παιδείαν καὶ τὴν πόλιν, παρεσκευάζει νέον ζηλωτὴν καὶ φιλομαθῆ, τὸν νεώτερον Ἀγάπιον Ἀντωνόπουλον, ὅστις ἀνῆγειρε πάλιν τὴν Σχολὴν τῷ 1781, ἣς ἐπὶ τριάκοντα καὶ πλέον ἔτη ἐγένετο διευθυντὴν καὶ διδάσκαλος.

Τις ἄληθῶς δύναται νὰ ζωγραφίσῃ καὶ περιγράψῃ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀγάπην, τὴν φιλοπατριάν καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς τῶν πρώτων ἐκείνων ἰδρυτῶν καὶ διδασκάλων τῆς Σχολῆς; Νέοι Ἀπόστολοι τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ μόρφώσεως τῶν νέων Ἑλλήνων, δὲν περιορίζοντο μόνον εἰς τὴν ἐν τῇ Σχολῇ διδασκαλίαν, ἀλλ' ὡς καλοὶ γεωργοὶ «σπείροντες τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας καὶ τὰ καλὰ τῆς φιλοσοφίας φυτὰ μετὰ πολλῆς θεραπεύοντες τῆς ἐπιμελείας» (Χρυσόστ. Ὁμιλ. Α' εἰς Ἀντιοχ.) διέθετον καὶ ἐμόρφωνον καὶ τοὺς κατοίκους, τοὺς χριστιανούς. Ἐκ τούτων δὲ ὁ Ἀγάπιος Λεονάρδος δὲν παρέμεινε μόνον ἐν Δημητσάνῃ, ἀλλ' ὡς φωτεινὴ νεφέλη, ἐκινεῖτο, τί λέγω; ἐπέτα πανταχοῦ καὶ ἔφθανε μέχρι τῆς Πάργας φωτίζων καὶ διαλύων τὰ σκότη μετὰ τὴν θείαν διδασκαλίαν καὶ τὴν ἰδρυσὶν Σχολείων. «Τίνες οἶδε, ὡς νεφέλαι πέτανται»; (Ἡσαΐ. ξ'. 8). Ἄς μαρτυρήσῃ περὶ τούτου τὸ Ἄργος, ὅπου ἐδίδαξε καὶ ἰδρυσεν Σχολὴν ἅς μαρτυρήσῃ ἢ ἀνθοστεφῆς Ζάκυνθος ἢ Σμύρνη, ἢ Πάργα τῆς εὐάνδρου Ἡλείου, ἢ Μακεδονία καὶ ἄλλαι χώραι τὰς ὁποίας διήλθε καὶ ἐθέριμανε καὶ συνεκράτει ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ πίστι καὶ τῇ ἑλληνικῇ ἐθνικότητι, διότι ἡ Ὁρθόδοξος πίστις καὶ εὐσέβεια μετὰ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας διετήρησαν τὴν Ἑλλάδα, ὡς ρεῦμα γλυκὺ ῥέον δι' ἄλμης, ἀμιγῆ καὶ ἀνόθευτον ἀπὸ τῆς μισοχριστοῦ καὶ μισομαθοῦς τυραννίας.

Ἐκ τῆς ζωογόνου διδασκαλίας, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, καὶ τοῦ παραδείγματος τῶν διδασκάλων καὶ ἰδρυτῶν ἀνεπύχθη μεγάλη ἄμυνα φιλομαθείας καὶ ἀρετῆς εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως καὶ οὕτω ἀφειδῶς, εὐποροὶ καὶ ἄποροι καὶ οἱ ἐνταῦθα καὶ οἱ μακρῶν, ἐνίσχυσον τὴν Σχολὴν, ἣτις ἦτο τὸ καύχημα καὶ σέμνωμα αὐτῆς.

Οἱ δὲ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἐγένοντο διδάσκαλοι τῶν πέριξ χωρίων καὶ κομποπόλεων καὶ ἄλλων χωρῶν τῆς δούλης Ἑλλάδος· πολλοὶ δὲ αὐτῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ ὑπάτα τῆς Ἐκκλησίας ἀξιώματα, ἐξ ὧν ὁ μεγάλωνος Μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς Ἐπαναστάσεως ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ τῆς Ἁγίας Λαύρας καὶ ἐξείγειρε τὸ Ἔθνος εἰς τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγῶνα. Ναί· οἱ ἀκάματοι διδάσκαλοι τῆς Σχολῆς, παρὰ τὸν Ἱ. τοῦτον Ναὸν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, ἀνέπτυσσον ἀμιμήτως τὴν διδασκαλίαν «δι πατρός καὶ μητρός καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον καὶ ἀγιώτερόν ἐστιν ἢ πατρίς» εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ ἀκροατάς. Αὐτοὶ εὐγλότιως ἀνέπτυσσον τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν δόξαν καὶ παρίστανον, μετ' ἐνθουσιασμόν, τοὺς εὐκλεεῖς χρόνους τοῦ Θεμιστοκλέους καὶ Περικλέους· τοῦ Ἡρακλείου καὶ τῶν ἄλλων τοῦ Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου Αὐτοκρατόρων. Αὐτοὶ ἐμόρφωσαν καὶ ἐγάλκευσαν τοὺς ἥρωας, οἵτινες γενναίως ἠγωνί-

σθησαν γενναῖοι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ 21. Αὐτοὶ ἐμόρφωσαν καὶ τὸν Νικόλαον Μακρῆν Λεονάρδον ὅστις, τιμίως ἐργασθεὶς ἐν Ρωσσίᾳ, ἀφῆκε καὶ ἀλλαχοῦ καὶ διὰ τὴν Σχολὴν τῷ 1834 γενναῖον ποσὸν πρὸς συντήρησιν καὶ αὔξησιν αὐτῆς. Ὁ Νικόλαος Μακρῆς εἶνε ὁ μέγας εὐεργέτης τῆς πόλεως τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἢ Ἐπιτροπῇ τῆς διαχειρίσεως τῶν χρημάτων, μαθηταὶ καὶ αὐτοὶ τῆς Σχολῆς, τιμίως καὶ καρποφόρως ἐργασθεῖσα, κατώρθωσε ν' αὐξήσῃ σημαντικῶς τὸ ποσὸν μετὰ τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γείνουν πολλὰ ὠφέλιμα εἰς τὴν πόλιν.

Ἀλλὰ τί πράττομεν ἡμεῖς σήμερον; ποῖον ἐνδιαφέρον δεικνύομεν διὰ τὰς Σχολὰς καὶ τὰ κοινὰ τῆς πόλεως, ἣτις ἔπρεπε ν' ἀποβῆ κέντρον καὶ ἐστία πνευματικῆ τῆς Γορτυνίας; Τί πράττομεν ἡμεῖς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων μας; Ἀλλὰ, δὲν θέλω νὰ εἶπω λιπηρὰ ἐν οὕτῳ ἱερῷ μνημοσύνῳ...

Ἀγαπητοί. Δικαίως τιμῶμεν σήμερον καὶ εὐχόμεθα θερμῶς ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς Σχολῆς καὶ τῆς πόλεως. «Ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα». Ἐτιμήθησαν καὶ ἐδοξάσθησαν ὑπὸ τῶν τότε καὶ κατόπιν γενεῶν, διότι ὑπηρετήσαν τὸν Θεόν, ἐδόξασαν τὴν πόλιν, ὠφέλησαν πολυεπιδῶς τὸ Ἔθνος. Οἱ διδάσκαλοι οὗτοι, ἀκαμάτως ἐργασθέντες, ἐν μέσῳ τῆς δουλείας, κατώρθωσαν νὰ διαδοθῇ ἡ γλυκεῖα ἑλληνικὴ φωνὴ καὶ νὰ περιπίπτεται ἐπὶ τῶν ὀρέων τούτων ἡ δόξα, ἀναφλεγόμενη μετὰ τὰ ἠρωϊκὰ τῶν ἠρώων κλεφτῶν κατορθώματα, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ μεγάλου τῆς Βρεταννίας ποιητοῦ «ῦφ' οἰονδήποτε ζυγὸν καὶ ἂν διατεθῇ πᾶσα Ἑλλὰς γῆ, εἰς δύο μόνον κατ' οὐσίαν ἀνῆκει κτήτορας, εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ τὴν Δόξαν» Ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἅς ἐργασθῶμεν ἅς μιμώμεθα τὰ ἔργα των, τὴν πίστιν, τὴν ἀγάπην, καὶ φιλοπατριάν των. Ἐχομεν μεγάλην ἠθικῶς κληρονομίαν· ἀλλὰ προσέχωμεν ἑαυτοῖς, διότι «τέκνων ἀμαρτωλῶν ἀπολεῖται κληρονομία» (Σοφ. Σειρ. ΜΑ', 6). Τῆς μεγάλης ταύτης κληρονομίας πρέπει νὰ γείνωμεν ἐρασταὶ καὶ ἅς ἐργαζώμεθα ἐν ἀγάπῃ πρὸς διατήρησιν καὶ αὔξησιν αὐτῆς διότι, ὡς λέγει ὁ Θεουκυδίδης, «ὅστις ἐπὶ μεγίστοις τὸ ἐπίφθοτον λαμβάνει, ὀρθῶς βουλεύεται». Οὕτω δὲ θὰ σμυρτήσουν ἐκ χαρᾶς αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνιδίμων ἰδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς Σχολῆς καὶ τῆς πόλεως, ὧν αἰωνία ἔστω ἡ μνήμη. Γένοιτο!

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον.

Κατὰ τὴν ἐν τοῖς χρονικοῖς τοῦ ἀπὸ χεῖρας φύλλου ἐν τῇ ἱερῇ μονῇ Ἀσωμάτων Πετράκῃ ἀναφερομένην ὄραϊαν φοιτητικὴν τελετὴν διεπιστώθη διὰ πολλοστήν φορὴν ὑπὸ τῶν δυναμένων νὰ ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ πράγματος γνώμην, ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἀναβληθῇ ἐπὶ πλέον ἢ ἰδρυαὶς οἰκοτροφεῖου αὐτοτελοῦς διὰ τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπί-

σκοπος Ἀθηνῶν, ἐν τῷ πόθῳ αὐτοῦ νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος εἰς ἀνακούφισιν τῶν ἀπορωτέρων ἐκ τῶν θεολόγων φοιτητῶν, ἔγνω ἀπὸ τριετίας νὰ χρησιμοποιήσῃ δωμάτια τινα τῆς ἐν λόγῳ μονῆς πρὸς κατοίκησιν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν των, τὸ δ' ἤγουμενος βούλιον αὐτῆς, ἐγκρίνουτος τοῦ Διοικητ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησ. Ταμείου, προσῆλθεν ἐπ' ἐσχάτων ἀρωγὸν εἰς ἐξασφάλισιν κοινῶν συσαιτίου εὐθηνου διὰ τοὺς φοιτητὰς τούτους. Τὰ οὕτως ἐπιτευχθέντα διὰ τοὺς πτωχοὺς φοιτητὰς εἶνε βεβαίως πολλοῦ λόγου ἄξια, μάλιστα κατὰ τὰς σημερινὰς ἀπὸ ἐπόψεως οἰκονομικῆς σφόδρα δυσχερεῖς περιστάσεις, πολλά δ' εὐχαριστίαι ὀφείλονται τῷ τε Μακαριωτάτῳ, τῷ σεβαστῷ τῆς μονῆς ἡγουμενοσυμβουλίῳ καὶ τῷ σεβ. Διοικητ. Συμβουλίῳ τοῦ Γ. Ἐκκλ. Ταμείου δι' ὅ,τι ὑπὲρ τῶν θεολόγων τούτων φοιτητῶν πράττουσι. Τα ἐπιτευχθέντα ὅμως μέχρι τοῦ νῦν οὐ μόνον δὲν ἐμποδίζουσι, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλουσι συντονωτέραν τὴν συντέλειον τοῦ ὅλου ἔργου ἀρτίου, ἥτοι τὴν ἀνεγερσιν αὐτοτελοῦς Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου παρὰ τῇ μονῇ Πετράκη διὰ πάντας τοὺς ἐκάστοτε φοιτητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἐπιτεύξεως τοῦ ἔργου τούτου τῇ γενναίᾳ ἀρωγῇ τῆς ἐν λόγῳ ἱερᾶς μονῆς, ἢ Θεολογικῆ Σχολῆ τοῦ Πανεπιστημίου οὐ μόνον ἐν εἰδικῇ συνεδία ἐκοινολόγησεν ἐν τῷ Θεολογικῷ Σπουδαστηρίῳ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἐπιτίμου αὐτῆς Καθηγητοῦ, ἀλλὰ καὶ δι' ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ περυσίου Κοσμήτορος αὐτῆς ἀπέπτυξε τὸ πρᾶγμα διὰ μακρῶν ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐξηκολούθησε δὲ καὶ μετὰ τοῦτο ἐπὶ μακρὸν τὰς ἐνεργείας αὐτῆς παρὰ τοῖς ἀρμοδίοις. Ἄλλ' ὅ,τι δὲν ἐπετεύχθη μέχρι τοῦδε ἐλπίζεται νὰ πραγματοποιηθῇ προσεχῶς, διότι εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι ἡ περισυλλογὴ καὶ περίθαλψις τῶν θεολόγων φοιτητῶν ἐν εἰδικῷ Οἰκοτροφείῳ θ' ἀποβῆ τὸ προσφορώτερον δι' αὐτοὺς Φροντιστήριον, καθ' ὅσον περὶ κέντρον τὸν ναὸν των καὶ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Σχολῆς των θὰ τυγχάνωσι καταρτισμοῦ καὶ μορφώσεως εὐρυτέρας καὶ πληρεστέρας, διὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους δ' ἀναστροφῆς θ' ἀναπτύσσωσι ἐκ τῆς ἀλληλεπιδράσεως κοινωνικὰς ἀρετὰς, τὰς ὁποίας θὰ χρησιμοποιήσωσι ὡς κοινωνικοὶ παράγοντες ὑπὲρ τῆς χριστιανικῆς κοινωνίας ἐν ἀγάπῃ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁχυρώματος πτωχῶσις.

Διὰ τῆς ἐπισήμου δηλώσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας οὐ μόνον οὐδέποτε προσέδωκε δογματικὸν χαρακτήρα εἰς

τὴν διορθωσιν τοῦ ἡμερολογίου, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἑαυτῆς κλίματι ἐπέτρεψεν εἰς τὰς νοτιοαφρικανικὰς ὀρθοδόξους κοινότητας νὰ ἑορτάζωσι κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, κρημνίζεται τὸ μοναδικὸν ὀχύρωμα, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου κατέφευγον καὶ καταφεύγουσι οἱ ἐνσυνειδήτως ἐν Ἑλλάδι πλανῶντες τοὺς ἀπλουτέρους εἰς τὸ ἀνύπαρκτον ἡμερολογιακὸν ζήτημα. Τὸ ἀνακωθῆν τοῦ Πατριαρχείου ἐνέχει χαρακτηριστὰ ἀπροκαλύπτου μομφῆς κατ' ἐκείνων ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι χριστιανῶν, οἵτινες, ἀντὶ νὰ εὐπειθήσωσι εἰς τὰς ἀποφάσεις τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτῶν Ἀρχῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἀυτοκεφάλου Ἐκκλησίας, προκρίνουσι τὴν ἀνυποταξίαν, ἀρεσκόμενοι νὰ δικαιολογῶσι τὴν στάσιν αὐτῶν ταύτην ἐκ τοῦ ὅτι τὰ τρία Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς ἐξακολουθοῦσιν ἔτι τηροῦντα τὸ παλαιὸν ἡμερολόγιον».

Κομμουνιστικὰ φληναφήματα.

Κατὰ τὸν Μπαρμπούς, λοιπόν, καὶ τοὺς μεταφραστὰς αὐτοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν κομμουνιστικὸν ὄργανον κομμουνιστὰς, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὑπῆρξε μαρξιστής, ὀπαδός, δῆλα δὴ, τοῦ κατὰ τὸν 19' αἰῶνα μετὰ Χριστὸν ἀκμάσσαντος γερμανοῦ Μάρξ. Δὲν πρόκειται νὰ ἐκμεταλλεθῶμεν ἐνταῦθα τὸν ἀφελῆ αὐτὸν ἀναχρονισμόν, μεταβάλλοντες αὐτὸν εἰς ἐπιχείρημα κατὰ τῶν κομμουνιστικῶν παραλογοισμῶν. Ἄλλ' ἐκ τῆς ἀφορμῆς τῆς συσχέτισεως ταύτης τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ Ἰδρυτοῦ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας πρὸς ἐνίσχυσιν τάχα τῶν κομμουνιστικῶν ἀρχῶν καὶ ἐξαπάτησιν τῶν ἀπλουστέρων καὶ ἀμυήτων, ἐπίκαιρον θεωροῦμεν νὰ ὑπομνήσωμεν, ὅτι εἶνε ἡ μυριοστὴ φορά, καθ' ἣν ἡ ὑπουλοτέρα ἀπόχρωσις τοῦ κομμουνισμοῦ προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ τὴν ἰδεολογίαν αὐτῆς διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου, ἵνα προσδώσῃ εἰς αὐτὴν τὸ ἀπ' αὐτοῦ ὑψιστον κύρος, οὐχὶ δ' ἀπαξ κατεδείχθη ὑπὸ τῶν ἐπικριτῶν τοῦ Κομμουνισμοῦ τὸ ἀσύστατον τῆς τοιαύτης συσχέτισεως διὰ τῆς στρεβλῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν εὐαγγελικῶν περὶ πλοῦτου καὶ πτωχείας καὶ ἀγαθοεργίας δεδομένων.

ΚΥΡΙΑΚΟΔΡΟΜΙΟΝ

Ἡμερομηνία	Κυριακαὶ Εὐαγγελίων	Κυριακαὶ Ἀποστόλων	Ἑορταζόμενα	Ἦχοι
7	Πρὸ τῶν Φώτων	Πρὸ τῶν Φώτων	Σ'	γ'
9	Μετὰ τὰ Φῶτα	Μετὰ τὰ Φῶτα	Ζ'	δ'
16	1Β Λουκᾶ (Δέκα Λεπρῶν)	Κυριακὴ ΚΘ'	Η'	πλ. α'
23	1Δ' Λουκᾶ (Τυφλοῦ)	Κυριακὴ ΛΑ'	Θ'	πλ. β'
30	1Ε' Λουκᾶ (Ζακχαίου)	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν	Ι'	βαρὺς

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῷ νέῳ ἔτει ὁ Μακ. Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀντήλλαξε συγχαρητήρια γράμματα καὶ τηλεγραφήματα πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Ἀυτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ πρὸς τοὺς Ἱεράρχας τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας. Ἐπεσκέφθησαν δὲ αὐτὸν ἐκτὸς ἄλλων ὁ Πρωθυπουργός, οἱ Ὑπουργοὶ καὶ οἱ Προσβευταὶ Γαλλίας Ἀγγλίας καὶ Ἀμερικής. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγ. Βασιλείου ἐκόπη κατὰ τὸ ἔθος ἡ βασιλόπητα ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ, παρεκάθησαν δὲ ἐν τῇ Τραπεζῇ οἱ παρεπιδημοῦντες Ἀρχιερεῖς, ἐν οἷς καὶ δύο τῶν νέων χωρῶν, οἱ Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι, ὁ Πρωτοσύγκελλος καὶ οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

— Μετὰ μεγάλης λαμπρότητος διεξήχθη χθὲς ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ ἡ κατάδυσσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγίας Τριᾶδος ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἔχων συλλειτουργοὺς τοὺς Θεοφιλεστάτους Ἐπισκόπους Σταυρουπόλεως καὶ Βροσθένης, ἐδίδαξε δὲ τὸν ἀσφυνκτικῶς πληροῦντα τὸν ναὸν εὐσεβῆ λαὸν τὰς ἀφορμὰς τοῦ λόγου λαβὼν ἐκ τῆς μεγάλης ἑορτῆς καὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐν Ἰορδάνει βαπτίσματος τοῦ Σωτῆρος. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὴν τέλεισιν τοῦ Μ. Ἁγιασμοῦ ἡ ἐκκλησιαστικὴ πομπὴ ἐν μέσῳ στρατιωτικῆς παρατάξεως ἐχώρησε πρὸς τὴν πρὸ τοῦ Δημαρχείου ἀποβάθραν. Παρὰ τὴν πίπτουσαν ἐλαφρὰν βροχή-χιλιάδες λαοὶ ἐπλήρουν τὰς ὁδοὺς, τοὺς ἐξώστας τῶν οἰκιῶν καὶ τὰ ἐν τῷ λυμένῳ πλοῖα. Ὑπῆρξε δὲ ἀπεριγραπτῶς συγκινητικὴ ἡ στιγμή τῆς καταδύσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μεγίστη ἡ κατάνηξις μεθ' ἧς ὁ εὐσεβὴς λαὸς παρηκολούθησε τὴν ὄλην τελετήν. Ἐν Ἀθήναις ἐτέλεσε τὴν κατάδυσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν Δεξαμενὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀρτης κ. Σπυρίδων.

— Τηλεγραφήματα καὶ ἐκθέσεις ἔξ ἀπασῶν τῶν Ἐπαρχιῶν πληροφοροῦσιν ὅτι πανταχοῦ ἐτελέσθησαν αἱ ἅγιοι ἑορταὶ τοῦ δωδεκαήμερου μετὰ τῆς συνήθους λαμπρότητος καὶ ἐν ἀπολύτῳ τάξει. Πανταχοῦ ἀθρόως προσήλθεν ὁ λαὸς εἰς τοὺς ναοὺς, ἐξαιρετικὴ δὲ ὑπῆρξεν ἡ συρροὴ αὐτοῦ εἰς τὰ Μυστήρια τῆς Ἐξομολογήσεως καὶ τῆς θείας Εὐχαριστίας.

— Ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀρχιμανδρίτης Μιχαὴλ Κωνσταντινίδης ἐξελέγη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος ἐν Λονδίῳ προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ, ἀντὶ τοῦ παραιτηθέντος ἀρχιμανδρίτου Κωνσταντίνου Παγώνη. Θὰ μεταβῇ δὲ εἰς τὴν νέαν του θέσιν μετὰ δυὸ περιόπου μῆνας.

— Ἡ Ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους δι' ἐγγράφου αὐτῆς ἀπὸ 3 Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ἀνεκοίνωσεν ὅτι διὰ πολλῆς φροντίδος ἔχει ἀνεκάθεν τὸ ζήτημα τῆς τιμωρίας τῶν ἀπομακρυνομένων ἐκ τοῦ Ἁγίου Ὄρους «ἀγυρῶν» μοναχῶν πρὸς περιφρούρησιν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος. Διὸ καὶ ἀνεκάλεσεν αὐτοὺς καὶ παρεκάλεσε

τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ὅπως φροντίσῃ περὶ ἀπελάσεως αὐτῶν εἰς Ἅγιον Ὄρος. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἡ Ἱερὰ Κοινότης ἀπετάθη καὶ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας Ἀθηνῶν. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς ἡ Ἱερὰ Κοινότης καταλήγει διὰ τῶν ἑξῆς «Διαβεβαιούμεν τὴν ὑμετέραν Μακαριότητα ὅτι δὲν θὰ παύσωμεν λαμβάνοντες πᾶν μέτρον ὅπως ἀπαλλάξωμεν Αὐτὴν τῶν τοιούτων ταραχοποιῶν μοναχῶν καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως τηρήσῃ ἡμᾶς ἐνημέρους περὶ παντὸς τοιούτου παρ' ἐνορίας παραμένοντος καὶ ἱεροπραγοῦντος αὐτοῦ».

— Τινὲς τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν ὡς καὶ οἱ Διευθύνται τῶν Ἱερατικῶν Σχολῶν Ἀρτης καὶ Κορίνθου δι' ἀναφορὰς αὐτῶν πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ὑποδεικνύουσι τὴν ἀνάγκην τῆς καταργήσεως ἢ τροποποιήσεως τοῦ ἐσχάτως δημοσιευθέντος Νομ. Διατάγματος περὶ Προπαρασκευαστικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν.

— Ὡς ἀρχιερατικὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Γεν. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου διὰ τὸ πρῶτον ἐξάμηνον τοῦ ἀρχαιμένου ἔτους προσεκλήθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας Τιμόθεος καὶ Ἀρτης Σπυρίδων.

— Κατ' εἰδήσεις ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Μακεδονίας οἱ οὐνίται ἐξαπατῶντες τὸν λαὸν διὰ τῆς ἐξωτερικῆς περιβολῆς ἤρξαντο δραστηρίως προπαγανδίζοντες. Ἐν Γενιτσοῖς λειτουργεῖ οὐνιτικὸς ναὸς ἐπ' ὄνοματι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου, ἐκτὸς τῆς Σχολῆς Καλογραιῶν. Ἡ προπαγάνδα διεξάγεται ἰδίως μεταξὺ τῶν προσφύγων.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου ἐνεργεῖ συντόμως πρὸς ἴδουσιν Ἑλληνοαμερικανικῆς Σχολῆς πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν ξένων προπαγανδικῶν Σχολῶν, ἐπισκέπτεται δὲ συνεχῶς τὸ ἐν Σύρῳ λειτουργοῦν Ὁρφανοτροφεῖον τῆς Ἀμερικανικῆς Περιθάλψεως Ἐγγυὸς Ἀνατολῆς περιθάλπον περὶ τὰς 3,000 ὄρφανά.

— Ληξιάσης τῆς πενταετοῦς θητείας τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱ. Μονῆς «Ἐλεούσης» ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πατρῶν διώρισε διὰ μίαν πενταετίαν νέον ἡγουμενοσυμβούλιον ἐκ τῶν Εὐγενίου Γιαννακοπούλου ἱερομ. ὡς ἡγουμένου, Ἰγνατίου Κωνσταντινοπούλου ἱερομ. καὶ Κυρίλλου Γιαννακοπούλου ὡς συμβούλων, ἅτε μὴ ὑπάρχοντος ἱκανοῦ ἀριθμοῦ μοναχῶν πρὸς ἐκλογὴν.

— Παραιτηθέντος τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱ. Μονῆς «Βάθειας» τῆς Μητροπόλεως Χαλκίδος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης διώρισε ἡγουμένου μὲν κατὰ μετὰπεμπιν τὸν ἱερομ. τῆς Ἱ. Μονῆς «Μακρομάλλης» ἐπίσης τῆς Μητροπόλεως του Διονύσιου Ραφτόπουλον, συμβούλους δὲ προσωρινῶς τὸν ἱερομ. Νικήταν Λιβέρην καὶ τὸν ἱεροδ. Χρυσόστομον Χαρατσόπουλον, μοναχοὺς τῆς Ἱ. Μονῆς «Βάθειας».

— Κατ' εἰδήσεις ἐκ Νάξου ὁ ἐσχάτως διορισθεὶς ἐκεῖ Καθηγητὴς ἀρχιμ. Ἀνδρέας Μαντούδης πρῶτον καὶ κύριον μέλημά του ἐθεώρησεν ἵνα τῇ ἀδείᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Ἱεροθέου ἀναλάβῃ αὐτοπροαιρέτως τὸ ἔργον τοῦ ἱεροκήρυκος μὴ ὑπάρχοντος μάλιστα τοιούτου ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Παροναξίας. Κηρύττει τακτικῶς ἐν τε τῇ πόλει τῆς

Νάξου, καὶ ἐν τοῖς χωρίοις, ὡσάκις τοῦτο εἶνε δυνατόν. Εὐτύχημα εἶνε ὅτι ὁ λαὸς διψῶν, προσέρχεται εἰς τὸ κήρυγμα εὐχαρίστως. Μετὰ τὰς ἑορτὰς θὰ ἀρχίσῃ κατὰ Κυριακὴν ἀπογευματινὰ κηρύγματα μὲ κατηχητικὴν μορφήν. Ἐπίσης σκέπτεται νὰ διοργανώσῃ κατηχητικὰ Κυριακὰ σχολεῖα διὰ τὴν νεολαίαν, ἐν διὰ τοὺς νέους καὶ ἕτερον διὰ τὰ κοράσια. Τοῦτο δὲ θὰ εἶνε εὐκόλον ἐὰν μεταχειρισθῇ ὡς πηρὴν τοὺς μαθητὰς καὶ τὰς μαθητριάς τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ σχολεῖου. Ἐν τῷ Γυμνασίῳ παρέχει, ὡσάκις δοθῇ ἀφορμή, ἀπολογητικὴν μορφήν εἰς τὸ μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν καὶ προσπαθεῖ νὰ τονίσῃ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅτι ἡ θρησκεία εἶνε ἀλήθεια ἀποδεικνυομένη καὶ διὰ τῆς ἐπιστήμης. Διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν δύο ἀνωτέρων γυμνασιακῶν ἔσεων κάμνει εἰδικὰς ἀπολογητικὰς διαλέξεις ἵνα προκληθῇ τὸ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θρησκείας, διότι αὐτοὶ εἶνε οἱ μέλλοντες πολῖται καὶ ἐπιστήμονες. Εἶναι δὲ μέγα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Παροναξίας κ. Ἱεροθέου πρωτοστατοῦντος καὶ εὐλογοῦντος πᾶσαν θρησκευτικὴν κίνησιν ἐν τῇ νήσῳ.

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱερεὺς κηλ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων κατήρισε ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκ τῶν κ. κ. Κ. Ἡλιάδου, Εἰσαγγελέως, Α. Ἀλαμανῆ, Δημάρχου Καρδίτσης, Χ. Σταβάρα, Μοιράρχου διευθυντοῦ Ἀστυνομίας, Ν. Παπακωνσταντίνου, Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καὶ Κ. Τσαγανοπούλου, τραπεζίτου πρὸς συλλογὴν ἐράνων διὰ τοὺς πτωχοὺς. Ὁ Σεβ. αὐτοπροσώπως μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διήλθε τὴν ἀγορὰν Καρδίτσης συνέλεξαν δὲ δο. 32.000, ὅς προσωπικῇ ἐπιβλέψει τοῦ Σεβασμιωτάτου διένειμαν εἰς τοὺς πτωχοὺς, εἰς τοὺς φυλακισμένους καὶ εἰς τοὺς πρόσφυγας. Ὁ Σεβ. δίδων τὸ καλὸν παράδειγμα προσέφερε δραχμὰς τρισηχίλιας.

— Τῇ παρελθούσῃ Παρασκευῇ (31 Δεκ.) τῇ προσκλήσει τῶν θεολόγων φοιτητῶν τοῦ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Ἀσωμάτων - Πετραῖκῃ ἐγκατεστημένου θεολογικοῦ οἰκοτροφείου συνεκεντρώθησαν περὶ ὥραν 6 μ. μ. ἐν τῷ ἡντρεπισμένῳ ἐστιατορίῳ τῆς μονῆς ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς μονῆς καὶ ἄλλοι κεκλημένοι διὰ τὴν τελετὴν τῆς «βασιλόπληττας». Μετὰ προσφώνησιν ἐνὸς τῶν φοιτητῶν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ Κοσμητὸς τῆς Θεολ. Σχολῆς καὶ ὁ Προκοσμήτωρ αὐτῆς ἐτόνισαν τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ ἀγρισστατοῦ οἰκοτροφείου τῶν θεολόγων φοιτητῶν ἀπὸ τῆς ὕλικῆς αὐτοῦ ἐπόψεως καί, ἰδίᾳ, ἀπὸ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς, ἐξεφράσθη δ' ἡ εὐχὴ ὅπως κατὰ τὸ ἐπ' αἰσίους ἀρχόμενον νέον ἔτος τὸ ὑπὸ μορφήν προσωρινότητος τῇ ἐπινεύσει τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς πηχθὲν ἐν αὐτῇ φοιτητικῶν οἰκοτροφείων ἐξασφαλισθῇ εἰς διαρκὲς καὶ συστηματικόν, κατὰ τὰ εὐρωπαϊκά, ἀλλὰ καὶ τῶν γειτόνων βαλκανικῶν λαῶν, ὑποδείγματα. Χορὸς ἐκ μαθητῶν τῆς Ριζαρίου Σχολῆς ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ ἐν αὐτῇ Καθηγητοῦ τῆς φθικῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς κ. Κ. Παπαδημητρίου

ἔψαλε κατὰ τὰ διαλείμματα διάφορα ἐπίκαιρα ἐκκλησιαστικά καὶ παιδαγωγικά ἔγγραφα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἐν τῷ «Πανταίνῳ» ἐδημοσιεύθη ἐπίσημον ἀνακοινωθέν, δι' οὗ καθίσταται γνωστόν, ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας οὐδέποτε ἀπέδωκε χαρακτήρα δογματικὸν εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἡμερολογίου, μέμφεται τοὺς ἐκμεταλλουμένους τὴν μέτρι τοῦδε στάσιν τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, εἰς τοὺς γνωστοὺς λόγους ὀφειλομένην, καὶ ἀπειθοῦντας εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἀνακοινοῦ ὅτι θὰ καταβάλλῃ προσπάθειαν συγκροτήσεως Τοπικῆς Συνόδου μετὰ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων πρὸς σύσκεψιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ ἐπάγεται, ὅτι, ἐὰν δὲν εὐδοθῇ ἡ σύγκλησις αὐτῆς, ἡ Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας θὰ καθορίσῃ μόνη τὴν περαιτέρω στάσιν τῆς.

— Λόγω τοῦ σχηματισμοῦ ἐν Ρωσίᾳ πολλῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν μετὰ τὸν πόλεμον, αἱ ἐν Κριμαίᾳ ἑλληνικαὶ ὀρθόδοξοι κοινότητες ἐζήτησαν τὴν ἐξάρτησιν αὐτῶν παρὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς ἔκπαλαι μέχρι τοῦ 1794, ὁπότε, περιελθούσης τῆς Κριμαίας εἰς τὴν ῥωσικὴν κατοχὴν, ἡ ἐπαρχία αὕτη ὑπήχθη εἰς τὴν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας δικαιοδοσίαν. Δι' αἰτήσεως αὐτῶν οἱ Ἕλληνες τῆς Κριμαίας παρεκάλεσαν τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας ὅπως ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν παρὰ τῷ Οἰκ. Πατριαρχῇ ἢ Σύνodus Ἀλεξανδρείας παρεπέμψῃ τοὺς αἰτοῦντας εἰς τὸ Πατρ. Κηλόεως.

— Τὸ ἐν Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας Συμβούλιον τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος μετ' ἄλλων χριστιανῶν ἀπετάθη πρὸς τὸν Παναγ. Πατριαρχὴν Ἀλεξανδρείας μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως ἐπέμβῃ ἵνα τερματίσῃ κατὰστασιν λυπηρὰν προκληθεῖσαν ἐκ διαστάσεως πρὸς τὸν σεβ. μητροπ. Αὐστραλίας κ. Χριστοφόρον. Ἡ Α. Θ. Π. παρεπέμψῃ τοὺς αὐτόθι πρὸς τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπάγονται αἱ ἐν διασπορᾷ ὀρθόδοξοι ἑλληνικαὶ Κοινότητες.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ

Τρία ὄρφανὰ ἐκ Περραιῶς, μὴ θελήσαντα νὰ γνωσθῇ τὸ ὄνομά των ἀπέστειλαν μετὰ συγγινητικωτάτης ἐπιστολῆς πρὸς τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον τὰς μικρὰς τῶν οἰκονομίας ἐκ δραχ. ἑκατὸν πεντήκοντα (150) ὑπὲρ τῶν ἀπόρων καὶ ἀπροστατεῦτων ὀρφανῶν.

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ.

Πρὸς τὸν ἱερομόναχον *Εὐγένιον Παυλίδην*.
(ἀγνώστου διαμονῆς).

Καλεῖσαι νὰ ἐμφανισθῆς ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις Αὐτῆς, τῇ 9 Φεβρουαρίου ἐν. ἔτ. ἡμέρᾳ Τετάρτῃ καὶ ὥρα 9 π. μ., ἵνα δικασθῆς ὡς κατηγορούμενος, δι' ἣν αἰτίαν ἀπελογήθης ἐνώπιον τοῦ ἐκτελοῦντος χρῆθ ἀνακριτοῦ Γερβασίου Παρασκευοπούλου.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι ὅτι ἂν μὴ ἐμφανισθῆς ἐν τῇ ὡς ἄνω ὀρισθείσῃ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ θέλεις δικασθῇ ἐρήμην.

† Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Πρόεδρος

Ὁ Γραμματεὺς
Σπυρίδων Ἀλιβιζάτος Ἱεροδ.

ΒΙΒΛΙΑ

Ἐμμανουὴλ Φαυλένα, γραμματέως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἐγκόλιον ἐκκλησιαστικὸν ἡμερολόγιον τοῦ ἔτους 1927. Ἔτος τέταρτον. Ἐν Ἀθήναις, τύποις «Φοῖνικος». Ἐξεδόθη τὸ μικρὸν μὲν, ἀλλὰ μέγα καὶ πλουσιώτατον κατὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἐκκλησιαστικὸν Ἠμερολόγιον, ἀληθινὸν καὶ ἀπαραίτητον ἐγκόλιον διὰ πάντα κληρικὸν καὶ διὰ πάντα λαϊκὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ ἔχῃ ἐπιγνοῖσιν τῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς θείας λατρείας. Μετὰ τὸν πρωτότυπον χρονολογικὸν πίνακα ἀποτελοῦντα σύνοψιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τὰς φάσεις τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Πασχαλίου, παρατίθεται πληρέστατον ἡμερολόγιον μετὰ τῶν τυπικῶν διατάξεων καὶ τῆς ἀναγραφῆς τῶν Ἀποστολικῶν καὶ Εὐαγγελικῶν ἀναγνώσμάτων ἐκάστης Κυριακῆς καὶ ἑορτῆς. Παρεντίθεται δὲ ἐκλεκτὰ ρητὰ τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ χωρία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, Ἀκολουθεῖ τὸ ἐγκυριζόμενον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Κυριαζοδρομίου τοῦ ἔτους 1927, πίναξ ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἡλίου, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ κεντρικὴ αὐτῆς διοίκησις καὶ λεπτομερέστερον τὰ κατὰ τὴν διοίκησιν καὶ τὴν καθόλου ὑπηρεσίαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, αἱ ἐνορίας καὶ οἱ ναοὶ αὐτῆς, τὰ φιλανθρωπικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα αὐτῆς. Περατέρω ἀναγράφονται τὰ κατὰ τὸ Γεν. Ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, αἱ ἱεραὶ μοναὶ καὶ ἀριθμὸς ἐνοριῶν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Μητροπόλεων τῶν νέων χωρῶν, αἱ ἐν Ἀγίῳ Ὁρει Μοναί, ἡ Ἱεραρχία τοῦ Οἰκομενικοῦ θρόνου καὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, αἱ Κοινότητες καὶ οἱ ἐφημέριοι τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ παροικιῶν. Ἐφεξῆς παρέχονται πληροφορίαι περὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν Ὑπουργείων, περὶ τῶν Σχολῶν τοῦ Κράτους, καὶ ἰδίως τῶν Θεολογικῶν καὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν, παρατίθεται πίναξ τῶν θρησκευτικῶν καὶ Ἀγαθοεργῶν Σωματείων μετὰ σχετικῶν πληροφοριῶν, τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θρησκευτικῶν περιοδικῶν ἐν γένει ἀναπαρίσταται ἐν τῷ πολυτιμοτάτῳ τούτῳ τεύχει ἀκριβῆς καὶ πλήρης εἰκὼν τῆς ζωῆς τῆς ὅλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Φαυλένας μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν ἐπιμελείας καὶ τοῦ ζήλου κατέστησε τὸ ἐφεινὸν Ἐκκλησιαστικὸν Ἠμερολόγιον ἀνάτερον τῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν καὶ μοναδικὸν ἐγκόλιον, κάλλιστον καὶ ἀσφαλέστατον ὁδηγὸν παντὸς κληρικοῦ καὶ παντὸς εὐσεβοῦς λαϊκοῦ. Ὡς τοιοῦτον δὲ θερμοτάτα αὐτὸ συνιστᾷ ἡ «Ἐκκλησία».

Septuaginta I. Genesis. Editio Alfred Rahlfs. (Stuttgart 1926) Ἡ παρούσα κριτικὴ ἐκδοσις τῆς Βίβλου τῆς Γενέσεως κατὰ τοὺς Ὁ ἀποτελεῖ τὴν ἀγαθὴν ἀπαρχὴν τῆς ὑπὸ τῆς Γοττιγγιανῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἀπὸ τοῦ 1907 ἀνεληλυμένης κριτικῆς ἐκδόσεως ὅλης τῆς μεταφράσεως τῶν Ὁ, ἥς μετὰ θαυμαστοῦ ζήλου ἐπιμελεῖται ὁ καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Γοττιγγῆς A. Rahlfs. Ἡ ἐκδοσις αὕτη, ὡς φαίνεται ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους, θὰ ἀποτελέσῃ βεβαίως γενναῖον βῆμα προὐδὸν πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ ἀρχετύπου κειμένου τῶν Ὁ καὶ εἰς ἀξία πάσης συστάσεως τοῖς παρ' ἡμῖν φίλοις τῶν βιβλικῶν σπουδῶν.

Π.Ι.Μ

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καταρτῆς προκηρῆται ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πενταετοῦς ἐνοικιάσεως τὰ ἐξῆς λειβάδια τῆς Ἱ. Μ. Τατάρης ὑπὸ τὰ γινώσκά αὐτῶν ὄρια καὶ ὑπὸ τοὺς ὅρους τῶν ὑπ' ἀριθ. 130, 131, 132 καὶ 133 διακηρύξεων αὐτοῦ, ὡς δύνανται νὰ λάθωσι γινώσκοντες οἱ ἐνδιαφερόμενοι προσερχόμενοι εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Μονῆς, ἤτοι: 1) Τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ Νεοχωρίου Χειμερινοθερινὸν λειβάδιον καλούμενον «Χουτένια» μετὰ τοῦ δικαιοῦματος τῆς καλλιέργειας. 2) Τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ Τατάρης χειμερινοθερινὸν λειβάδιον «Μαγούλας». 3) Τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ Τατάρης χειμερινὸν λειβάδιον «ἀντίκλαρο» καὶ 4) τὸ ἐν τῇ περιφερείᾳ Ἐπαινανῶν θερινὸν λειβάδιον «Φιέρη» μετὰ τοῦ τεμαχίου «Λάπατο». Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν Κερασσίδῳ τὴν 13ην τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ἐπιόντος ἔτους 1927, ἡμέραν Κυριακὴν ἀπὸ τῆς 10ης μέχρι τῆς 12ης ὥρας π. μ. ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Εἰρηνοδίκου Ἀστραίων ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀναπληρωτοῦ καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Ἐν τῇ Ἱ. Μ. Τατάρης τῇ 5 Δεβρίου 1926.

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τῆς παρὰ τὰς Ἱερᾶς Μ. τοῦ Τιμίου Προδρόμου διακηρῆται ὅτι ἐκτίθενται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν πρὸς διετῆ ἐνοικίαν τοῦ ἐν τῇ πόλει Σερρῶν Ὑδρομύλου αὐτῆς ἐνεργηθησομένην τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1927 ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου κ. Κ. Τριανταφυλλοπούλου καὶ τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς. Οἱ ὅροι τῆς ἐνοικιάσεως εἶναι κατατεθειμένοι ἐν τῷ γραφεῖῳ τοῦ Συμβολαιογράφου Ἐν τῇ Ἱ. Μ. τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῆς 14 Δεβρίου 1926.

Τὸ Ἠγλιον τῆς Ἱ. Μ. Ζερμπίτης διακηρῆται ὅτι δοθείσης μείζονος προσφορᾶς, ἐπὶ τῶν τεμαχιῶν. 1) Λαρυκαίας, 2) Κούτουπα καὶ Ἀλιπανο, 3) Σύγρο Παλαϊοπαναγιᾶς καὶ Κούμαρι, 4) Κήπου Γόλας, 5) Ἀμπελον καὶ Ἀλώνια, καὶ 6) ἐπὶ τῶν Καστανοδένδρων καὶ 7) τὸ ἐν θέσει Σγουρνίτσα ἐπαναλαμβάνεται ἡ δημοπρασία, ἐν Σηροκαμπίῳ, καὶ ἐνώπιον τοῦ Συμβολαιογράφου Φάριδος τῇ 26 Δεβρίου ἡμέραν Κυριακὴν, καὶ ὥραν 10—12 π. μ. Συμφωνῶς τοῖς ὅροις τῆς ἀρχικῆς ἡμῶν διακηρύξεως. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μ. Ζερμπίτης τῇ 7 Δεβρίου 1926.

"ΘΕΟΛΟΓΙΑ,"

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ἐκδιδόμενον κατὰ τριμηνίαν
προνοία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
Ἔτος τέταρτον 1926

Ἐξεδόθη ἤδη τὸ τελευταῖον τεύχος τοῦ
Δ' τόμου 1926 μὲ πλουσιώτατον ἐπιστη-
μονικὸν περιεχόμενον.

Τίμημα ἐτησίως ἐγγραφῆς:

Ἐσῶτ. δρχ. 80, Ἐξῶτ. φρ. 60, Ἀμερ. δολλ. 4
Διεύθυνσις: Ὁδὸς Σταδίου 38, Ἀθῆναι.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,"

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐποπτεύουσα Ἐπιτροπὴ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ΦΑΚΙΔΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ
Διευθύντης
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Καθ. Πανεπιστημίου

Τίμημα ἐτησίως ἐγγραφῆς

Ἐσῶτ. Δρχ. 50, Ἐξῶτ. Φρ. 50, Ἀμερικῆς Δολ. 3

ΤΥΠΟΙΣ «ΦΟΙΝΙΚΟΣ» ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 38—ΑΘΗΝΑΙ